

**Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní**

**Skutečné a potencionální kooperace organizovaného
zločinu a extrémistického hnutí v České republice a
Evropské unii**

Pavla Bártlová

**Bakalářská práce
2013**

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Pavla Bártlová**
Osobní číslo: **E09014**
Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Ekonomika pro kriminalisty**
Název tématu: **Skutečná a potenciální kooperace organizovaného zločinu a extrémistického hnutí v České republice a Evropské unii**
Zadávající katedra: **Ústav ekonomických věd**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cílem této práce je analýza a deskripce skutečných a potenciálních důsledků spolupráce některých typů organizované kriminality a extrémistických hnutí v České republice a vybraných státech Evropské unie.

- Definice, příčiny a projevy organizovaného zločinu a extremismu.
- Skupiny a činnosti skupin organizovaného zločinu a extremismu.
- Důsledky organizovaného zločinu a extremismu.
- Prevence boje s organizovaným zločinem a extremismem.
- Situace a srovnání v České republice a Evropské unii.

Rozsah grafických prací: -
Rozsah pracovní zprávy: cca 30 stran
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická
Seznam odborné literatury:

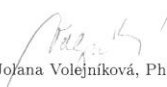
BRZYBOHATÝ, Marian. Terorismu I. Praha: Police History, 1999, 141 s., ISBN 80-902670-1-7.
CEJP, Martin. Organizovaný zločin v České republice III. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2004, ISBN 80-7338-027-7.
CHMELÍK, Jan a kol. Zločin bez hranic: vyšetřování terorismu a organizovaného zločinu. Praha: Linde, 2004, 185 s., ISBN 80-7201-480-3.
CHMELÍK, Jan. Extremismus a jeho právní a sociologické aspekty. Praha: Linde, 2001, 172 s., ISBN 80-7201-265-7.
MAREŠ, Miroslav. Terorismus v ČR. Brno: Centrum strategických studií, 2005, 476 s., ISBN 80-903333-8-9.
NOŽINA, Miroslav. Mezinárodní organizovaný zločin v České republice. Praha: Themis, 2003, 407 s., ISBN 80-7312-018-6.
ŠMÍD, Tomáš - KUPKA, Petr. Český organizovaný zločin. Od vyděračů ke korupčním sítím. Brno : Mezinárodní politologický ústav, 2011, 348 s. ISBN 978-80-210-5618-3.
ZBOŘIL, Zdeněk. Krize, vize a realita české politiky. Praha: Evropský literární klub, 2002, 144 s., ISBN 80-86316-32-7.

Vedoucí bakalářské práce:
Ing. Zdeněk Řízek
Ústav ekonomických věd

Datum zadání bakalářské práce: 30. května 2012
Termín odevzdání bakalářské práce: 30. dubna 2013

doc. Ing. Renáta Myšková, Ph.D.
děkanka

L.S.

doc. Ing. Jolana Volejníková, Ph.D.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 16. října 2012

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem tuto práci vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako Školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 29. 4. 2013

Pavla Bártlová

PODĚKOVÁNÍ:

Tímto bych ráda poděkovala svému vedoucímu práce Ing. Zdeňku Řízkovi za jeho odbornou pomoc, cenné rady a poskytnuté materiály, které mi pomohly při zpracování bakalářské práce.

ANOTACE

Tato práce se zabývá historií, příčinami vzniku, projevy organizovaného zločinu a extremismu. Popisuje některé typy a důsledky organizované kriminality a extrémistických hnutí v České republice a vybraných státech Evropské unie.

KLÍČOVÁ SLOVA

Organizovaný zločin, extrémistická hnutí, příčiny, projevy, skupiny, důsledky

TITLE

Actual and potential co-operation of organized crime and extremist movements in the Czech Republic and European Union

ANNOTATION

This work deals with the history, causes, manifestations of organized crime and extremism. Describes some of the types and consequences of organized crime and extremist movements in Czech Republic and selected European Union countries.

KEYWORDS

Organized crime, extremist movements, causes, symptoms, groups, implications

OBSAH

Úvod	11
1 Organizovaný zločin	12
1.1 Definice	12
1.2 Historie organizovaného zločinu	14
1.2.1 Příčiny vzniku organizovaného zločinu.....	14
1.3 Projevy OZ	15
1.4 Zločinecké skupiny	15
1.4.1 Pachatelé organizovaného zločinu.....	16
1.5 Analýza činností zločineckých skupin.....	16
1.5.1 Hospodářská kriminalita.....	16
1.5.2 Padělání	17
1.5.3 Nelegální migrace	17
1.5.4 Obchod s lidmi	18
1.5.5 Organizované kapesní krádeže.....	18
1.5.6 Poškození životního prostředí	19
1.5.7 Autokriminalita	19
1.5.8 Korupce.....	19
1.5.9 Nelegální obchod s drogami	20
1.5.10 Násilná trestná činnost.....	20
2 Extremistická hnutí	21
2.1 Definice	21
2.1.1 Akademický pojem.....	21
2.1.2 Bojový pojem.....	21
2.1.3 Úřední pojem.....	22
2.2 Historie extremismu v České republice	22
2.2.1 Stručná historie české krajní levice po roce 1989.....	22
2.2.2 Stručná historie české krajní pravice po roce 1989	23
2.3 Příčiny vzniku extremismu	23
2.4 Projevy extremismu	24
2.5 Typy extrémistických aktivit	24
2.6 Extremistické skupiny v ČR	25
2.6.1 Levicový extremismus.....	25
2.6.2 Pravicový extremismus.....	27
2.6.3 Náboženský extremismus – sekty.....	28
2.6.4 Politický extremismus.....	29
2.7 Symbolika extrémistických skupin.....	29
2.7.1 Symbolika barev.....	30
2.7.2 Symbolika čísel.....	30
2.7.3 Symbolika křížů	30
3 Situace v ČR a EU	31
3.1 Organizovaný zločin v ČR.....	31
3.1.1 Mezinárodní policejní zátah.....	32
3.2 Organizovaný zločin v EU.....	32
3.2.1 Itálie	33
3.2.2 Francie	34
3.2.3 Německo.....	34
3.3 Boj proti organizovanému zločinu.....	35
3.3.1 Zahraniční spolupráce	35
3.4 Důsledky OZ	36
3.5 Budoucnost OZ.....	37
3.6 Extremismus v ČR.....	37
3.6.1 PEX a LEX	38
3.6.2 Vývoj násilné trestné činnosti.....	39
3.6.3 Statut pachatele	40

3.6.4	<i>Vzdělání pachatelů</i>	40
3.6.5	<i>Místo trestného činu</i>	41
3.6.6	<i>Pachatelé dle krajů</i>	42
3.7	Nepokoje ve Šluknovském výběžku.....	43
3.8	Extremismus v EU.....	44
3.8.1	<i>Itálie</i>	44
3.8.2	<i>Francie</i>	44
3.8.3	<i>Německo</i>	44
3.9	Boj proti extremismu.....	45
3.10	Důsledky extremismu.....	45
3.11	Spolupráce OZ a extremismu.....	46
	Závěr	48
	Použitá literatura	50

SEZNAM ILUSTRACÍ

Obrázek 1: Zapojení zločineckých skupin a celkové zisky dle odhadů příslušných útvarů PČR.....	31
Obrázek 2: Organizovaný zločin v EU	33
Obrázek 3: Vývoj pořádaných akcí PEX a LEX v roce 2011	38
Obrázek 4: Graf znázorňující vývoj extremistických trestných činů.....	39
Obrázek 5: Statut pachatele.....	40
Obrázek 6: Vzdělání pachatelů	41
Obrázek 7: Místo násilného extremistického trestného činu	41
Obrázek 8: Podíl pachatelů celkové extremistické trestné činnosti dle krajů v roce 2011	42
Obrázek 9: Vývoj účasti naproti-romských akcích ve Šluknovském výběžku v roce 2011 ...	43

SEZNAM ZKRATEK A ZNAČEK

ČR	Česká republika
EU	Evropská unie
OZ	Organizovaný zločin
OPL	Omamné a psychotropní látky
ÚOOZ	Útvar pro odhalování organizovaného zločinu
PEX	Pravicově-extremistická scéna
LEX	Levicově-extremistická scéna
DSSS	Dělnická strana sociální spravedlnosti

Úvod

Bakalářská práce se věnuje problematice organizovaného zločinu a extremismu. Pád železné opony v devadesátých letech dvacátého století a následné rozšíření EU byly hlavními faktory, které přispěly k rozvoji organizovaného zločinu nejen v EU. Právě v tomto období získal organizovaný zločin nadnárodní charakter. V posledních letech se organizovaný zločin stává jednou z největších hrozeb, kterým musí čelit všechny státy na světě. Tomuto rozvoji z velké části pomohl rozvoj informačních a komunikačních technologií. Organizovaný zločin způsobuje velké škody všem ekonomikám, využívá mezer v právním řádu, aby dosáhl co největších zisků. Aby státy toto riziko eliminovaly, je nutná jejich spolupráce.

Další hrozbou v dnešní době je extremismus. O této podceňované hrozbě se příliš nemluví a lidé nemají přehled o jednotlivých skupinách a jejich extrémních myšlenkách. Neví, kdo a s kým soupeří, jak je od sebe oddělit, ani jak se u nás objevily.

Cílem práce je obecně popsat současnou situaci a vymezit důsledky spolupráce některých typů organizované kriminality a extrémistických hnutí v České republice a některých státech Evropské unie. Metodou práce je literární průzkum.

Práce je rozdělena do tří hlavních kapitol. První kapitola se věnuje pouze organizovanému zločinu. Zaměřím se na definici tohoto pojmu, vymezím stručnou historii, popíši příčiny vzniku a projevy OZ. Větší důraz zaměřím na zločinecké skupiny a jejich činnosti.

Ve druhé kapitole bude charakterizován extremismus. Je to velice široký pojem, který má několik definic. Jinou definici používá policie, politika, sociologie, psychologie. Jsou ovlivněny svým oborem a svou praxí. Štefan Danics jej rozdělil na akademický, bojový a úřední pojem. Popíši historii české krajní levice a české krajní pravice po roce 1989, příčiny vzniku, projevy, typy extrémistických aktivit. Více se budu zabývat extrémistickými skupinami v ČR a symbolikou, kterou používají extrémistické skupiny, které můžeme rozčlenit na levicové, pravicové, náboženské a politické.

Poslední kapitola se bude věnovat organizovanému zločinu a extremismu na území ČR a v některých státech EU. Popíši stávající situaci, jaké jsou důsledky a zmíním i konkrétní příklad.

1 Organizovaný zločin

1.1 Definice

Význam organizovaného zločinu není přesně vymezen, ani v České republice, ani ve světě. Tento pojem lze přiřadit do skupiny tzv. nových bezpečnostních hrozeb nevojenského charakteru.[30] Různé bezpečnostní systémy se v definici organizovaného zločinu liší, je to dáno odlišným sociálním a kulturním prostředím, v němž se organizovaný zločin zrodil a vyvíjel. Jedna z řady definic říká: „*Jde o nezákonnou činnost více než dvou osob, konanou systematicky po delší dobu, zaměřenou na získání finančního prospěchu a využívající k tomu násilně získaného vlivu v prostředcích obchodu, průmyslu, médií, politických a soudních kruhů.*“ [27]

Pracovníci Interpolu se v květnu 1988 shodli na této definici: „*Libovolná skupina s korporální strukturou, jejímž předním cílem je získat peníze nezákonnou činností a jež ke svému přežití často používá zstrašovací a korupční metody.*“

Definic organizovaného zločinu je mnoho, proto nejdůležitější je obsahové vymezení. Evropská unie používá tyto znaky [27]:

- a) Spolupráce více než dvou osob.
- b) Podezření ze spáchání vážné trestné činnosti.
- c) Činnost zaměřena na maximalizaci zisku.
- d) V organizaci má každý své konkrétní a specifické úkoly.
- e) Činnost je dlouhodobá.
- f) Uvnitř organizace panuje daná forma kázně a kontroly.
- g) Páchání trestné činnosti na mezinárodní úrovni.
- h) Používání násilí a jiných nátlakových prostředků.
- i) Využívání stávajících hospodářských a obchodních struktur ve svůj prospěch.
- j) Napojení organizace na procesy praní peněz.
- k) Ovlivňování politiky, médií, veřejné správy, soudních orgánů nebo ekonomiky.

Pokud jsou pozitivně identifikovány první tři znaky a alespoň další tři z daného výčtu, jedná se o organizovaný zločin. Podstatou organizovaného zločinu je rychle získat zboží,

případně poskytnout určité služby, maximalizovat a nakonec legalizovat zisk. Není vůbec podstatné, jak se tohoto cíle dosáhne, jaké trestné činy budou v průběhu operace nutné spáchat.[27]

Organizovaný zločin představuje velmi závažný společenský jev, protože je velmi organizovaný, disponuje značnými finančními prostředky, špičkovou technikou, dokonalými informacemi a je možný a ochotný použít zbraně.[30]

Organizovaný zločin je spojován s následujícími druhy kriminality [30]:

- a) Drogovou kriminalitou,
- b) finanční kriminalitou,
- c) ilegálním obchodem se zbraněmi a výbušninami,
- d) násilnou trestnou činností, včetně nájemných vražd, únosů, loupeží, ozbrojených přepadů, vydírání,
- e) počítačovou kriminalitou,
- f) paděláním bankovek, úředních listin, pasů, víz, platebních karet,
- g) obchodováním s lidmi (jejich orgány),
- h) praním špinavých peněz,
- i) korupcí a úplatkářstvím veřejných činitelů,
- j) podvodnými konkurzy,
- k) pojišťovacími podvody,
- l) zločiny proti životnímu prostředí.

Organizovaný zločin se nachází na svém vzestupu a spolu s terorismem znamená vážnou hrozbu pro mezinárodní řád. Evropské policejní orgány v roce 2002 identifikovaly tisíc nových skupin operujících v Evropské unii. Je to mimořádné číslo a z toho vyplývá, že organizovaný zločin vzkvétá.[23]

1.2 Historie organizovaného zločinu

Dobré podmínky pro nárůst OZ byly na našem území vytvořeny dávno před rokem 1989. Kriminální sítě se zde registrují již v dobách tzv. první republiky, kdy šlo např. o oblast mezinárodního obchodu s drogami a pašování zboží.

Na začátku 90. let se na českém území vytvořili vhodné podmínky pro rozvoj činností organizovaného zločinu. S otevřením státních hranic probíhala přes naše území přeprava osob a zboží, zasáhla nás silná migrační vlna a z Prahy se stala evropská metropole. Celkově ČR představovala po roce 1989 území s výhodnou geografickou polohou, navíc v sousedství zemí EU, slabě organizovaným podsvětím, dostatečně početným populačním potenciálem ochotným ke spolupráci v oblasti nezákonných aktivit, slabými zákony, nechráněnými hranicemi, s dezorientovanou policií.

Vstup mezinárodních kriminálních skupin na území ČR byl v důsledku toho rychlý a efektivní. V této době se ilegální aktivity týkaly zejména krácením spotřebních daní, obchodování se zbraněmi, krácení daní na motorové naftě.

V současné době podle informací Policejního prezidia na území ČR operuje asi 75 organizovaných kriminálních seskupení, podle dalších odhadů je to asi okolo stovky, která mají zhruba 2 tisíce členů.[27][32]

1.2.1 Příčiny vzniku organizovaného zločinu

Základní příčinou vzniku organizovaného zločinu jsou celosvětové procesy tzv. kapitalistické globalizace. Existuje velká polarizace mezi bohatými a chudými státy. Důsledkem tohoto jevu je vznik migrace osob i kapitálu, vytvoření podmínek pro různé kriminální aktivity s nadnárodním prvkem.[17]

Je obtížné stanovit jednoznačně konkrétní příčinu vzniku organizovaného zločinu. Je mnoho faktorů, které musíme brát v potaz. Těmito faktory jsou např. [30]:

- internacionalizace problémů v oblasti politické, hospodářské, sociální a bezpečnostní,
- integrace těch oblastí,
- světové hospodářství,
- vliv státu,
- technika,

- kulturní a náboženské konflikty,
- krize hodnot,
- role médií aj.

1.3 Projevy OZ

Velké množství zločineckých skupin začalo na našem území působit po roce 1989. V průběhu 90. let se jednotlivé skupiny zařizovaly, s přelomem tisíciletí začaly tradiční násilné praktiky ustupovat skrytým formám trestné činnosti. V současné době se nejvyšší články zločineckých skupin snaží o integraci do společnosti jak prostřednictvím legálních tak i pololegálních aktivit. [35]

1.4 Zločinecké skupiny

Podle rozsahu působnosti můžeme organizovaný zločin rozdělit na [30]:

- OZ domácí, který působí převážně v hranicích národních států,
- OZ mezinárodní, resp. nadnárodní, jejímž cílem je ohrožovat státní suverenitu některých zemí,
- OZ globální, který je spojen s procesy globalizace.

Podle odhadů Policejního prezidia operuje na území ČR asi 50-70 skupin, které mají asi 2000 členů. Oficiální údaje zaznamenávají pouze zjištěnou a prokázanou organizovanou kriminalitu.[9] Struktura zločineckých skupin OZ na území ČR používá třístupňovou hierarchickou šablonu a jejich vnitřní organizace je podřízena pyramidovému systému. Nejmenší skupiny čítají zpravidla 15 členů, ty největší a nejlépe organizované skupiny až 200. Organizační schéma zůstává neměnné již několik let [35]:

1. Na nejvyšším stupni se nacházejí organizátoři, kteří zajišťují chod trestné činnosti. Oni sami se do páchání nezapojují nebo jsou zapleteni jen minimálně. Z pohledu orgánů činných v trestním řízení jsou takřka nedostižitelní.
2. Prostředníci jsou mezičlánkem mezi organizátory a vykonavateli. Odpovídají za vyřízení objednávek řídicích článků. Fungují jako tipaři, sjeznavatelé či jako vedoucí podskupin na určitém území.

3. Na nejnižším stupni zajišťují vykonavatelé prováděním jednotlivých úkonů výkonnou složku trestné činnosti. V mnoha případech nemusí ani tušit, že jsou využíváni k páčání trestné činnosti. Fungují většinou jako dealeři, kurýři, převaděči, jednatelé firem.

1.4.1 Pachatelé organizovaného zločinu

Profil pachatele není jednoznačně dán. Na vykonání zločinu závisí řada vlivů. Může se jednat o dosažené vzdělání, ekonomickou situaci, věk, národnost či dokonce pohlaví.

Na našem území se ve skupinách OZ vyskytují také ženy, v období 2000-2009 se odhad podílu pohyboval mezi 11-16 %. Nejnižší byl právě v roce 2009. Nejvyšší podíl žen je hlavně ve třech oblastech.

První oblast zahrnuje obchodování se ženami, kuplířství a obchodování s lidmi za účelem sexuálního vykořisťování.

Ve druhé oblasti, kde se uplatňují ženy, je zajišťování organizačního zázemí a managementu zločineckých skupin. Obsahuje např. finanční operace, účetnictví, zajišťování dopravy, úschova zbraní, věcí, legalizace a podvodné přihlašování odcizených vozidel.

Třetí oblastí je zajišťování nelegální migrace, protože ženy jsou méně kontrolovány a podezírány.[10]

1.5 Analýza činností zločineckých skupin

Mezi hlavní činnosti zločineckých skupin na území ČR patří hospodářská trestná činnost, padělání platebních prostředků, padělání osobních dokladů, nelegální migrace, obchod s lidmi za účelem jejich vykořisťování, kapesní krádeže, výroba a distribuce OPL, poškozování životního prostředí a autokriminalita.[35]

1.5.1 Hospodářská kriminalita

Hospodářská kriminalita patří mezi nejvýnosnější a nejnebezpečnější formy organizované trestné činnosti na našem území. Nedaří se jí odhalovat, dokumentovat, ani postihovat a to z důvodu, že se jedná o skrytou trestnou činnost, která využívá mezery v legislativním rámci.

Je velká pravděpodobnost, že tato trestná činnost bude v budoucnu narůstat a to jak do rozsahu, tak i do výše páchaných škod.[35]

Nejzávažnější formy hospodářské kriminality na našem území jsou daňové úniky, úvěrové podvody, podvody s dotacemi z fondů EU, podvody v oblasti veřejných zakázek, legalizace výnosů z trestné činnosti, majetková zpronevěra (nejčastější typ hospodářské kriminality v ČR – 75 %), účetní podvody (21 %).[35][31]

V ČR se v uplynulém roce stalo obětí hospodářské kriminality celkem 29 % společností. Výsledek je lehce pod průměrem střední a východní Evropy, který je 30 %, a i pod celosvětovým průměrem, který je 34 %.[31]

1.5.2 Padělání

Padělání bylo zjednodušeno rozvojem počítačové a tiskařské techniky. Pro OZ se stalo velkým obchodem padělání značkového zboží. Padělky většinou pocházejí z asijských zemí. V ČR je distribuce zboží opatřeného falešnými značkami známých firem hojně rozšířena, hlavně v prostředí čínských a vietnamských obchodníků. Tato situace není v ČR dostatečně právně ošetřena.[27]

Při padělání a pozměnění platebních prostředků se nejčastěji jedná o padělání bezhotovostních platebních prostředků. Ten kdo padělá nebo pozmění platební prostředek s jasným úmyslem použít jej jako pravý nebo platný, nebo kdo padělaný nebo pozměněný platební prostředek použije jako pravý nebo platný, bude potrestán odnětím svobody.[33]

Padělání osobních dokladů je nejčastěji zneužíváno k nedovolenému překročení státní hranice České republiky, dále k neoprávněnému pobytu na území ČR a v dalších zemích EU, k páčání rozsáhlé majetkové trestné činnosti. Tato trestná činnosti je spojena s kapesními krádežemi osobních dokladů, nelegálních migrací a obchodem s lidmi za účelem vykořisťování.[35]

1.5.3 Nelegální migrace

Od roku 2004, kdy ČR vstoupila do schengenského prostoru, došlo k výraznému ulehčení způsobu páčání trestné činnosti jako je např. překročení státní hranice a napomáhání k neoprávněnému pobytu.[35]

Do západní Evropy ročně přichází zhruba půl milionu nelegálních migrantů, hlavně z Afriky, Asie, střední a východní Evropy a jihovýchodní Evropy. Mezi oblíbené země migrantů patří Rakousko, Německo, Francie, Belgie, Nizozemsko, Švédsko, Velká Británie a Řecko.

V letech 1993-2002 se o nelegální přechod českých hranic pokusilo 284 290 osob, z toho více než 264 050 cizinců. Osoby migrovali z Afghánistánu, Bulharska, bývalé Jugoslávie, Indie, Iráku, Libanonu, Makedonie, Moldávie, Pákistánu, Polska, Rumunska, Srí Lanky, Německa, Turecka, Ukrajiny a z Vietnamu.

Vývoj nelegální migrace v ČR kopíruje mezinárodní situaci.[27]

1.5.4 Obchod s lidmi

Na našem území se vyskytují dvě formy páchaní trestného činu obchodování s lidmi [35]:

- sexuální vykořisťování,
- pracovní vykořisťování.

Důležité je rozlišovat obchod s lidmi za účelem sexuálního vykořisťování a dobrovolnou prostituci. Velké množství prostituujících pochází ze sociálně slabých vrstev, často se také jedná o osoby studující vysokou školu nebo vysokoškolsky vzdělané. K prostituci jsou často nuceni pod příslibem práce, použitím násilí nebo zneužitím závislosti na OPL. Zločinecké skupiny od této činnosti ustupují, protože klesá jejich lukrativnost. ČR patří mezi země, kde se obchoduje s mladými muži, ti odcházejí pracovat do zahraničí v sexuální oblasti a poté se z nich stávají oběti obchodování s lidmi nebo jiné násilné činnosti.[27][35]

Na vzestupu je druhá jmenovaná skupina – pracovní vykořisťování. Nejčastěji se vyskytuje ve stavebním průmyslu, v zemědělství, lesnictví, potravinářství. Zločinecké skupiny využívají pracovníků, kteří přijíždějí do ČR za lepšími vyhlídkami, ale neovládají náš jazyk a neznají právní systém.[35]

1.5.5 Organizované kapesní krádeže

Tato oblast je atraktivní zejména pro turisticky atraktivní města. Na první příčce dominuje Hlavní město Praha, kde se tato činnost soustředí hlavně na historické centrum. Tyto krádeže

jsou na našem území organizovány českými, rumunskými a alžírskými zločineckými skupinami, které často využívají nezletilosti osob.[35]

1.5.6 Poškození životního prostředí

Jedná se o neoprávněné nakládání s chráněnými volně žijícími živočichy a planě rostoucími rostlinami. V těchto případech figurují skupiny prodejců, chovatelů, překupníků a mezi nimi putujících kurýrů. Tato forma organizované trestné činnosti je málo viditelná, avšak výnosy z této trestné činnosti činí řády milionů korun.[35]

1.5.7 Autokriminalita

V EU bylo v roce 2000 ukradeno 1,2 milionu automobilů, z nichž bylo objasněno pouze 39 %. Kromě prodeje ukradených vozů je část vyvezena do zahraničí, např. do střední a východní Evropy, Afriky a na Střední východ.

V ČR bylo v roce 2000 odcizeno 23 839 vozů a objasněnost je okolo 15 %. Od roku 2004 však počet kradených vozů na našem území klesá, je to způsobeno vstupem ČR do schengenského prostoru. Organizované skupiny se tak stále více zaměřují na krádeže luxusních vozidel v zahraničí, především v Rakousku a Německu.

Největší zájem je o vozidla, kde lze lehce odstranit identifikační štítek, dále vzrůstá zájem o dieselové motory, kde hraje roli cena pohonných hmot.[27][35]

1.5.8 Korupce

Definování pojmu korupce je složité, v odborných publikacích existuje celá řada obecných definic. Oficiální definice vlády České republiky zní: *„Korupci lze charakterizovat jako vztah mezi dvěma subjekty, ať jednotlivci nebo institucemi, z nichž jeden nabízí a většinou i poskytuje druhému určitou formu odměny za poskytnutí či příslib neoprávněné výhody. Druhý pak očekává, že za tuto poskytnutou výhodu mu bude slíbená materiální či nemateriální odměna poskytnuta“*. [6]

Pro OZ je korupce efektivním prostředkem, který usnadňuje provádění a krytí nezákonných operací. V EU roste počet případů odhaleného korupčního jednání spojeného

s OZ. Formy korupčního jednání se vyskytují např. ve sféře politické, společenské, ekonomické.[27]

Mezi důsledky korupce můžeme zařadit [21]:

- zneužívání veřejné moci při udělování veřejných zakázek,
- soukromý prospěch z privatizace,
- ne hospodárné užívání veřejných zdrojů,
- zločiny bílých límečků,
- zpronevěra veřejných zdrojů.

1.5.9 Nelegální obchod s drogami

ČR patří mezi cílovou zemi prodeje drog. Na černém trhu jsou ročně prodány drogy asi za 15,5 miliardy korun, což činí 0,8 % HDP ČR.

Z Afghánistánu přichází do Evropy zejména heroin, kokain je dovážen hlavně z Kolumbie, kanabisové preparáty jsou dopravovány z Maroka, syntetické drogy jsou produkovány zejména v Nizozemsku, Belgii, Německu, Španělsku a Velké Británii.[27]

Ekonomické důsledky užívání drog jsou ty, které lze rozdělit podle toho, zda zatěžují státní rozpočet a tedy kapsu voliče přímo nebo nepřímo.[29]

1.5.10 Násilná trestná činnost

V ČR i EU roste profesionalita pachatelů. Pachatelé se pokouší působit na svědky i justiční orgány, neváhají ani při fyzické likvidaci. S těmito násilnými projevy souvisí i organizované vydírání.

Nejbrutálnější gangy v ČR jsou z bývalého Sovětského svazu, hlavně z Kavkazu a rovněž kosovští Albánci. Tato trestná činnost je velice těžko prokazatelná a obtížně stíhatelná, protože poškození nemají odvahu a ochotu ji oznamovat Policii ČR.[35]

2 Extremistická hnutí

2.1 Definice

Ve společnosti je extremismus chápán jako projev nesnášenlivosti a agrese vůči odlišným skupinám či jedincům. Lidé považují extremismus za nenormální, nebezpečnou a neslušnou činnost, kterou odsuzují a kterou nelze v žádném případě podle nich tolerovat.

Chmelík tuto problematiku vystihuje takto: „*Extremismus je přímo závislý na uspořádání a stavu společnosti, v níž se projevuje. Ocitne-li se taková společnost ve stadiu, v němž se značně narůstají vnitřní rozpory, je naprostá většina extrémních aktivit bezprostřední reakcí na ně...Demokracie totiž nemá dostatek účinných obranných mechanismu- aby se ubránila všemu, co jí škodí. Pokud by takové mechanismy měla, přestala by být demokracií a stala by se diktaturou. Proto každá demokracie, každá demokratická společnost se potýká s extremismem.*“[18]

Pojem extremismus vychází z latinského slova „extremus“, který označuje nejdále ležící pozici. Z hlediska jednání člověka a uvažování se jedná o krajní, přemrštěný a výstřední postoj. Tato definice je však příliš široká, proto se rozlišují různá pojetí extremismu.[11]

2.1.1 Akademický pojem

„*Extremismus je primárně definován a užíván v rámci společensko-vědních disciplín, kde je kladen důraz na interdisciplinární přístup k tomuto mnohvrstevnému fenoménu. Hovoří se dokonce o konstituování specifické sociálně-vědní disciplíny, která by jako „hraniční“ vědní obor zkoumala komplexně a výhradně extremismus.*“

V současné době nedošlo ke shodě na základních teoretických přístupech. Nejsou stanoveny jasné hranice mezi extrémními a radikálními projevy a subjekty. Toto rozdělení patří mezi důležité, protože radikálové představují opozici vůči vládě a extremisté představují opozici i vůči celému politickému systému, který chtějí nahradit jiným.

2.1.2 Bojový pojem

Používá se především v mediální oblasti a v oblasti praktické politiky k diskreditaci protivníka jeho použití je z velké části závislé na subjektivní pozici hodnotícího. Může zde

docházet i ke zneužití tohoto pojmu k mocensko-politickým účelům, kdy by vláda zakázala politické strany, které by byly z jejího pohledu politicky nepohodlné, a proto jsou označeny jako extrémní.[11]

2.1.3 Úřední pojem

V téměř všech zemích EU není pojem extremismus definován správně. Extremismus není pojmem právním, ve většině zemí EU byl zaveden jako pojem úřední. „*A ve své podstatě funguje jako „sběrný pojem“, neboť sem spadají všechny projevy a formy uvažování a jednání, které jsou zaměřeny proti ústavnímu rámci demokratického státu a vybočují i z legálního rámce.*“ [11]

2.2 Historie extremismu v České republice

Zárodky radikálních politických hnutí existovaly na našem území již před rokem 1989, ale politické klima bránilo jejich rozvoji. Charvát shrnul historickou éru do roku 1989 následovně: „Od šedesátých let minulého století docházelo k formování nepříliš početné disidentské levice inspirované trockistickou a anarchistickou tradicí, která kritizovala komunistický režim z radikálně socialistických pozic, avšak její postavení bylo vždy výrazně marginální. Pod vlivem vývoje v západní Evropě začaly v průběhu osmdesátých let pronikat do Československa nová sociální hnutí, spojující subkulturní vzhled s politickou aktivitou. I když tehdy české punkové a skinheadské hnutí nabývalo díky nedostatku relevantních informací místy velmi kuriózních podob, poskytlo zázemí, z něhož se později začaly formovat první skupiny akceptující radikální a extrémní politické postoje.“

Po roce 1989 došlo k rozvoji výše zmíněných skupin, neboť režim jim již nebránil v rozvoji.[16]

2.2.1 Stručná historie české krajní levice po roce 1989

Režim, který v Československu byl do roku 1989, sám k myšlenkám krajní levice přímo odkazoval. Po roce 1989 docházelo k pomalému utlumování krajní levice, tedy přesně obráceně než tomu bylo u krajní pravice. Komunistická strana je součástí českého stranického systému a v současné době si udržuje vysoké volební výsledky. Anarchistická skupina

neochotně spolupracuje a komunikuje s komunistickou stranou. Důsledkem této neochoty je to, že se každá skupina rozvíjí sama. Navzájem se skupiny neovlivňují.

2.2.2 Stručná historie české krajní pravice po roce 1989

První počátky krajní pravice se formují v polovině osmdesátých let 20. století, kdy se na území ČR začali objevovat první skinheads. Významným okamžikem pro rozvoj tohoto hnutí se stal rok 1988, kdy vznikla v Praze první skinheadská kapela Orlík. Do jejího čela se postavil známý herec David Matásek a zpěvák Daniel Landa.

Po roce 1989 nastal rozvoj těchto hnutí, protože došlo k uvolnění politické situace. V průběhu devadesátých let se česká krajní pravice profilovala a důsledkem toho je současná vnitřní struktura, která opisuje vzory v západní Evropě.

Vývoj probíhal nelineárně a můžeme ho rozdělit do několika časových období. V letech 1989-1993 se krajní pravice tvořila v hrubých rysech. V letech 1994-1998 se aktivity rozdvajily na subkulturní oblast a republikánskou účast v parlamentu. Léta 1999-2001 znamenala veliký nárůst aktivit neonacistických skinheadských organizací. Roky 2002-2005 znamenaly pokles aktivit skupin neonacistů a pomalý nárůst aktivit nových politických stran krajní pravice. Po roce 2005 se propojují obě skupiny, tato výrazná aktivizace trvá až do současnosti.[16]

2.3 Příčiny vzniku extremismu

Hlavní příčinou vzniku extremismu se považuje přítomnost intolerance ve společnosti, která je základem ideologie většiny extremistických skupin.

Extremismus jako fenomén současné doby je vyvolán mnoha příčinami sociálního, ideologického, ekonomického, etnického, náboženského a ekologického charakteru či kombinací těchto příčin. Důležitou a hlavní prevencí extremismu je předcházet vzniku těchto situací.[15][38]

Vaňhová vidí skutečné příčiny nárůstu extremismu v ČR v následujícím: *„Skutečná příčina nárůstu extremismu totiž spočívá právě v dlouhodobě neřešených problémech v sociálně vyloučených lokalitách. Pokud by se podařilo situaci v těchto oblastech zlepšit a zároveň razantně postihovat přestupce zákona, ztratil by tím extremismus svou živnou půdu.*

Extrémisté se totiž už ze své podstaty potřebují proti něčemu a někomu vymezit. Pokud by se neměli proti čemu vymezit, občané by o ně přestali mít zájem. “[34]

2.4 Projevy extremismu

Projevy jsou většinou koncentrovány do vzájemného napadání skinheadů a Romů, anarchistů a jiných. Jsou často doprovázeny grafickými a verbálními projevy, kterými mohou být provolávání fašistických pozdravů a hesel.

Většinou se jedná o spontánní jednání, na které se osoby nepřipravují. Může to být reakce na vzniklou situaci, na momentální podnět a tomu odpovídají i spáchané činy. Doprovodným projevem může být v některých případech požití alkoholu. Vyšetřování tohoto jednání je obtížné, protože útoky jsou páchany ve skupinách nebo v davu.[18]

2.5 Typy extrémistických aktivit

Extrémistické aktivity můžeme rozdělit do tří skupin [20]:

- 1) Příslušníci první skupiny usilují o realizaci humánních ideálů způsobem, který narušuje zákon. Můžeme tedy říci, že prosazují humánní hodnoty nežádoucím způsobem.
- 2) Druhá skupina usiluje prosadit své představy o fungování společnosti, které odporují obecným normám morálky a humanity. Činí tak způsobem, který jim umožňuje platný právní řád. Tedy snaží se slušným způsobem prosadit neslušné cíle.
- 3) Poslední třetí skupina se snaží zrealizovat své protizákonné a nelidské myšlenky protizákonnými a nelidskými způsoby.

U prvních dvou skupin mohou nastat rozpory, zda se jedná o extremisty. Příslušníci první skupiny se přiznávají, že ačkoliv porušují zákon, tak se domnívají, že jejich činnost není extrémistická. Příslušníky třetí skupiny lze oprávněně nazvat extremisty, s tím souhlasí i většina obyvatel.

2.6 Extremistické skupiny v ČR

Na našem území je extremistická scéna neustále v pohybu. Dochází ke zvyšování počtů členů extremistických skupin, některé skupiny se slučují a slučují se též jednotlivci, kteří v minulosti působili samostatně. Málokdy se stává, že skupiny zaniknou.

Ve světě i v ČR neustále vznikají nové skupiny, které si předávají myšlenky i na jiné kontinenty, rozšiřuje se i mezinárodní spolupráce skupin s obdobnou ideologií.[25]

Chmelík rozděljuje extremismus z pohledu kriminologického následovně [18]:

1. Podle objektů napadení na extremismus:
  - a) útočící na ústavnost a státní zřízení,
  - b) hrubě narušující občanské soužití,
  - c) útočící na život a zdraví občanů,
  - d) rasově motivovaný.
2. Podle formy páčání na extremismus:
  - a) verbální,
  - b) násilný,
  - c) grafický.

Scénu extremismu v ČR můžeme rozdělit do tří částí, kterými je levicový extremismus, pravicový extremismus a náboženský extremismus. Tomuto rozdělení se věnuji v následujících kapitolách. Také se zmíním o politickém extremismu.

2.6.1 Levicový extremismus

Příslušníci se snaží vytvořit společnost, v níž by existovala úplná rovnost a mezi jejími členy by byly vzájemné harmonické vztahy založené na principu tolerance, obětavosti, sounáležitosti a obětavosti. Aby se však tyto představy naplnily, vyžaduje se zrušení všech států, které existují, a odstranění ekonomických rozdílů. Členové předpokládají, že člověk je sám o sobě dobrý, ale je zkažen současnou společností. Když se podaří tuto společnost odstranit a nahradit ji jinou, ve které si budou všichni rovni a svobodní, potom zavládnou mezi všemi bratrské vztahy.

Hnutí lze rámcově rozdělit na tři základní kategorie: hnutí snažící se nastolit nové sociální uspořádání týkající se celého lidstva (hnutí, která sem patří, se považují za nejnebezpečnější, protože usilují o zničení celé současné společnosti), hnutí usilující o nastolení nových vztahů

mezi člověkem a přírodou a prioritou poslední kategorie je nastolení nových vztahů mezi ženou a mužem.

Subjekty nynější extrémní levice lze rozdělit na: fundamentalistické komunisty a na vzájemně provázené anarchoautonomní hnutí.[19]

Anarchismus – tento výraz pochází z řeckého slova anarchos, který znamená stav bez vládců. Tato politická ideologie usiluje o vytvoření společnosti bez ekonomické, sociální a politické hierarchie. Anarchisté usilují o zrušení státu a odmítají centralizaci a politickou moc. Jejich cílem je společnost bez vlády (anarchie).[2]

Autonomní scéna – vyznačuje souhrn hnutí a organizací s různými myšlenkami s nejextrémnějšími názory. V zahraničí jsou tyto skupiny považovány za nositele ultralevicového teroru. Program těchto hnutí můžeme charakterizovat jako:

- boj proti německému imperialismu,
- boj za ochranu přírody a zvířat,
- boj za lidská práva a obranu menšin,
- snaha o odstranění kapitalistické společnosti.

Squatt – squatt znamená bez svolení majitele obsadit daný objekt. Často se jedná o komunitu mladých lidí, ale také o nezaměstnané, bezdomovce, imigranty, dále o mladé osoby, které se chtějí odtrhnout od rodičů a pokusit se zrealizovat své představy o způsobu života. Některé squatty se staly domovem kriminálních živlů a narkomanů.

Tento způsob protestu se rozšířil na přelomu 70. a 80. let v různých městech západní Evropy. Centrem tohoto směru se stalo město Berlín. V ČR squatteři směřují zejména do hlavního města Prahy.

Ekologická hnutí – při akcích ekologických aktivit dochází většinou k porušování zákona. Protestují proti výstavbě jaderných elektráren, za nejagresivnější lze však označit ochránce zvířat. Některé jejich aktivity mají charakter teroristických akcí (např. umístění atrapy pumy na pardubickém závodišti, pokus o zapálení lanovky v Moravském krasu).

PUNKS – je hnutí mladých lidí, které vzniklo koncem 60. a počátkem 70. let jako reakce na neúspěch hippies. Členové se oblékají výstředním způsobem, jejich oděvy mají hodně doplňků, jako např. cvočky, řetízky, kovové předměty. Nechybí ani typická úprava vlasů. Přívrženci poslouchají rockovou hudbu, která se vyznačuje jednoduchou technikou a údernými texty. Texty většinou vyjadřují skepsi, pesimismus, ironii a provokaci společnosti.[19]

2.6.2 Pravicový extremismus

Aktivita této strany jsou zaměřeny na zlepšení kvalit společnosti, kterou nositelé chápou jako národ, stát nebo rasu. Členové pravicového extremismu jsou přesvědčeni o své nadřazenosti nad ostatními a tuto nadřazenost dávají značně najevo.

Antisemitismus – forma xenofobie, která může mít různé formy. Znamená nepřátelství, nenávisť a odpor vůči Židům. V širším pojetí nenávisť vůči všem národům semitské skupiny (např. Arabům). Má různé formy: náboženský antijudaismus, rasový antisemitismus, nový antisemitismus.[3][19]

Rasismus – projevuje se jako přesvědčení o biologické výjimečnosti a převaze určité rasy. Bílá rasa stojí na vrcholu vývoje druhů a nejdokonalejšími představiteli jsou především Germáni. Míšení bílé rasy s ostatními rasami patří mezi největší zločiny pravicových extremistů.

Xenofobie - vyjadřuje nedůvěru a odpor k přicházejícím imigrantům, bez ohledu na jejich národnost. K tomu patří také odpor ke kulturním, náboženským, sociálním a dalším odlišnostem zahraničních, zejména mimoevropských etnik.[19]

Nacionalismus – politický směr a myšlenky vycházejí z přesvědčení, že vlastní národ je výjimečný a nadřazený nad ostatní. Každý je nějaké národnosti a tato identita je neměnná. Členové nacionalismu předpokládají, že každý národ má svoji kulturu, jazyk a historické

území. Cílem je pak dosáhnout splynutí územních hranic státu s jazykovými, kulturními a etnickými hranicemi národa. Přesná definice je komplikovaná, nacionalismus prošel řadou podob, proto je vždy dobré označit dobu, souvislosti a s jakým regionem o něm hovoříme.[36]

Fašismus, nacismus a neonacismus – ideologie směřů fašismus, nacismus a neonacismus vychází z nacionalismu. Nacismus uplatňoval totální podřízení se jedince autoritě národa, vůdce a rasy. Časem se vyvinul v hnutí, které dělí lidstvo do tří kategorií: první byla vládnoucí, druhá zotročená a třetí určená k vyhubení. Chmelík definuje neonacismus jako: „*souhrnné označení současných politických ideologií a hnutí odvozených od nacismu, prosazující v nových podmínkách myšlenku vůdcovského principu vedení státu a souhlasí s rasovou politikou nacistického období. Snaží se nastolit totalitní formu státní moci spojenou se zabezpečením jedince.*“ [19]

2.6.3 Náboženský extremismus – sekty

Chmelík definuje sektu jako: „*organizovanou skupinu lidí s dogmaticky nekonvenčními názory na úlohu a postavení člověka ve společnosti, založené na kultu osobnosti s výraznou psychickou manipulací osobnosti zaměřené na rozložení osobní identity až vytvoření duševního otroctví.*“

Sekty mají většinou náboženský charakter, a působí také na území ČR. Pro převážnou část sekt jsou charakteristické extrémistické názory na společnost, život, vztah jedince ke společnosti apod. Psychické působení sekt na jedince je velmi nebezpečné, protože vede k páchání trestné činnosti a v mnoha sektách jsou objektem páchání trestné činnosti děti a mládež.

Během kampaní získávají sekty své členy a příznivce. Dávají různé sliby, které později nejsou splněny. Při těchto náborových akcích jsou používány metody psychického působení, kterým se výrazně ovlivňuje psychika osobnosti. Toto jednání může později vést až k psychické závislosti na vedoucích skupinách. Dochází ke zneužívání jako levná pracovní síla nebo jsou zneužívány jejich dovednosti a vědomosti.[19]

2.6.4 Politický extremismus

Projevy politického extremismu patří mezi nejnebezpečnější pro demokratickou společnost. Zaměřují se proti základním pravidlům, hodnotám a institucím demokratického státu. Zvláštnosti ve způsobu myšlení shrnul Danics do následujících bodů, které platí pro všechny politické extremisty a můžeme je označit jako obecné rysy [11]:

- víra v existenci absolutní pravdy a vědomí osobního poznání této pravdy,
- z toho pramení nereálné hodnocení dané politické situace,
- totální a mobilizační kritika všeho stávajícího,
- sklon k dogmatismu a nesnášenlivost vůči odlišným názorům,
- často využívají populismus a ideově-politickou manipulaci,
- vyhrocují problémy ve společnosti a konfrontují je se státní mocí,
- v oblasti politiky jsou potom vytvářeny na základě různých ideových koncepcí a doktrín obrazy nepřátel,
- vytvářejí konspirativní teorie,
- odmítají pluralitu a celý systém zastupitelské demokracie.

Politický radikalismus

Někteří politologové označují politický radikalismus jako šedou zónu přechodu mezi demokratickým a extremistickým politickým spektrem. Jedná se tedy o mezistupeň mezi demokracií a extremismem.[11]

2.7 Symbolika extrémistických skupin

Symbolem může být děj, barva, pojem, gesto, zvuk, zobrazení určité osoby, geometrický obrazec apod. Kromě věcí, které vytvořili lidé, se symbolem může stát i přírodní výtvar. Symboly se objevují v různých oblastech lidské činnosti.

Symboly mají pro extremisty specifický význam. Napomáhají upevnit jejich kolektivní identitu a zároveň vyjadřují jejich mocenské ambice. V demokratické společnosti se symboly stávají velmi důležitým pojítkem mezi těmi, kdo znají jeho význam a vyjádřením vlastního přesvědčení navenek.[24]

2.7.1 Symbolika barev

Ve hnutí skinheads převažují tři barvy: černá (znamená smrt a též odhodlání, pro toto hnutí se stala zejména symbolem rasové nenávisti proti všem s jinou barvou pleti), bílá (symbol jistoty, nevinnosti a čistoty, značí čistotu rasy a čistotu národa), červená (symbol ohně, revoluce a krve, pro fašismus byla symbolem pokrevního svazku, poté převzalo tento symbol i hnutí skinheads).

Kombinace těchto barev, zejména černé a bílé barvy, lze najít téměř na všech fašistických symbolech nošených příznivci fašistické ideologie a diktatury.[20]

2.7.2 Symbolika čísel

Chmelík symboliku čísel definuje následovně: „Řada symbolů užívaných přívrženci hnutí skinheads, případně i jiných hnutí, jejichž ideologickou náplní činnosti je vyznávání ideálů Adolfa Hitlera, propagujících ideologii fašismu, nacismu nebo neonacismu, je záměrně kombinována s číselnými symboly. Tato čísla téměř vždy vyjadřují pořadové číslo písmena v abecedě. Jsou jakýmsi kryptogramem iniciál významné osobnosti fašistického Německa.“

2.7.3 Symbolika křížů

Kříže lze považovat za nejstarší značku v dějinách lidstva. Obecně vyjadřuje čtyři základní živly, kterými jsou země, vzduch, voda a oheň. Se vznikem křesťanství se kříž stal symbolem víry a ctnosti. Tuto symboliku používali také rytíři, zejména křížáčtí bojovníci na svých výpravách do Svaté země a pod znamením kříže sváděli boje s pohany.

Kříž je také symbolikou poct, zásluh, zemřelých a hřbitovů, tedy pietním znakem.[20]

3 Situace v ČR a EU

3.1 Organizovaný zločin v ČR

Na našem území se stále vyskytuje organizované vydírání, ale v jiných formách a méně než v 90. letech. Ve větší míře se také vyskytují organizované krádeže motorových vozidel, což je případ, kdy OZ pocítují i běžní občané. Největší zájem je o automobily, které vlastní většina obyvatel, tedy škodovky, ty také patří mezi nejkradenější. Obchod se zbraněmi na našem území probíhá také, ale ne v tak velkém rozsahu. ČR patří mezi zdrojové oblasti pro prostitutky, působí tu české, ukrajinské, bulharské nebo romské skupiny. Obchod s drogami je u nás také rozšířen, provádějí ho zahraniční skupiny a dováží se heroin, kanabinoidy i kokain. Českou specialitou je výroba pervitinu, ten se spotřebovává ve větší míře u nás, ale je oblíben i Němci. OZ je nejzávažnější bezpečnostní hrozba, které čelí český stát. Takto shrnuje OZ odborník na organizovaný zločin Tomáš Šmíd.[22]

Na následujícím obrázku jsou znázorněny vybrané činnosti, a jaké zločinecké skupiny jsou do činnosti zapojené. V posledním sloupci jsou odhadované výnosy těchto skupin v korunách za rok. Nejvíce výnosná je autokriminalita, kde zisky šplhají až do miliard Kč, zároveň se jí také týká velké množství zločineckých skupin.

Činnost	Zapojené zločinecké skupiny								Odhadované výnosy (ročně v CZK)	
	albánské	arabské	bulharské	české	nigerijské	rumunské	ruské	ukrajinské		vietnamské
hospodářská kriminalita				X			X		X	desítky mld.
padělání platebních prostředků			X			X				miliony
padělání osobních dokladů	X	X							X	miliony
nelegální migrace	X	X		X	X			X	X	desítky mil.
obchod s lidmi					X			X		stovky mil.
kapesní krádeže			X	X		X				-
výroba a distribuce OPL	X				X				X	desítky mil.
poškození životního prostředí				X					X	desítky mil.
autokriminalita	X		X	X		X	X	X		miliardy

Obrázek 1: Zapojení zločineckých skupin a celkové zisky dle odhadů příslušných útvarů PČR

Zdroj: [35]

3.1.1 Mezinárodní policejní zátah

29. ledna 2013 proběhla operace, které se účastnili policisté několika zemí, zaměřená na nelegální migraci. Útvar pro odhalování organizovaného zločinu při této operaci s krycím názvem KATER zadržel 15 osob. Detektivové z ÚOOZ se tomuto případu věnovali více než jeden a půl roku.

V průběhu se ukázalo, že skupina osob, která je podezřelá v ČR z napomáhání k neoprávněnému pobytu na našem území, spolupracuje s dalšími zahraničními osobami. Detektivové proto začali spolupracovat a předávat si důležité informace se svými kolegy v několika zemích EU. Jednalo se o nemalou operaci, proto byla na ÚOOZ zřízena stejnorodá pracovní skupina, která spolupracovala s policejními orgány Rakouska, Slovenska, Maďarska a Polska. Do spolupráce byl zapojen také Europol. Výsledkem se stala mezinárodní operace, která spustila jednotlivé realizace v ČR, Polsku, Německu, Maďarsku, Řecku, Slovensku a Rakousku.

V rámci Kateru zadrželi detektivové ÚOOZ na odlišných místech ČR celkem 15 osob ve věku 23 – 55 let. Z tohoto počtu bylo 10 Čechů (2 muži a 8 žen) a 5 cizinců. Detektivové považují za hlavní organizátory dva Pakistánce a jednoho Rumuna, kteří s dalšími osobami organizovali nelegální činnost v celé Evropě. Na našem území měli organizovat účelové sňatky (většinou pro občany z muslimských zemí) a transfer pakystánských a indických migrantů z Arménie, Dubaje, Gruzie, Ázerbájdžánu či Rumunska do zemí EU.

Detektivové z ÚOOZ v první fázi z 15 zadržených obvinili 4 osoby (3 cizince a 1 Čecha) z napomáhání k neoprávněnému pobytu na území ČR a účasti na organizované zločinecké skupině. Pokud se policii povede prokázat vinu, obviněným budou hrozit podle podílu na trestné činnosti až desetileté tresty odnětí svobody.[4]

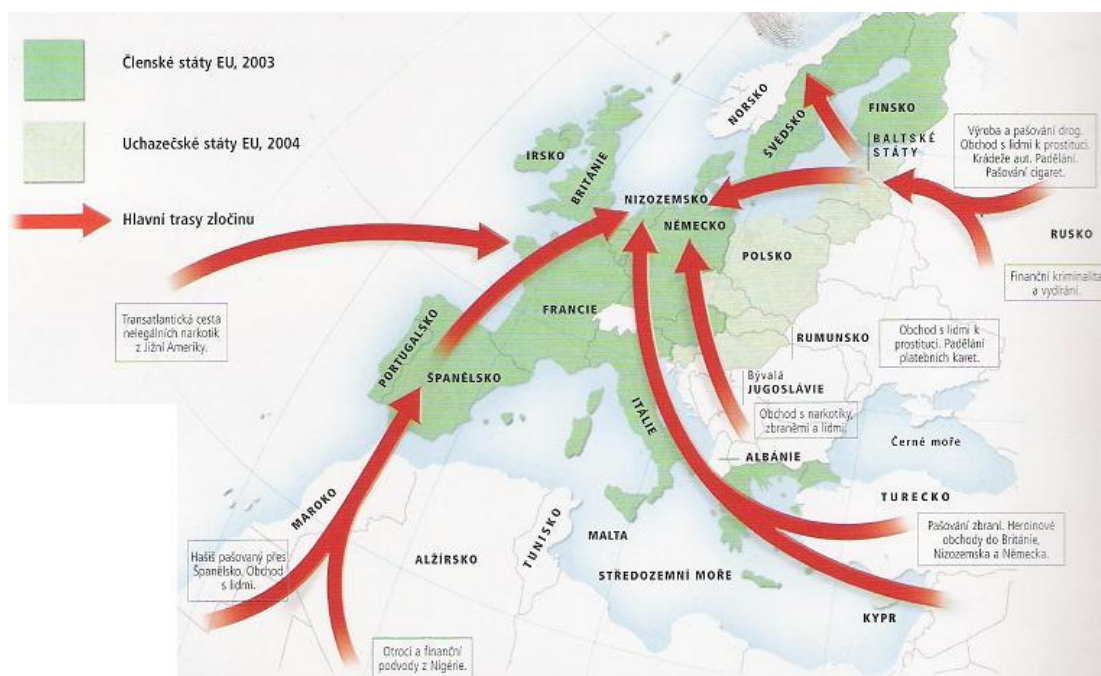
3.2 Organizovaný zločin v EU

„Organizovaný zločin je v Evropě hrozbou pro ekonomiku i společnost. Reakce Evropské unie v boji proti organizovanému zločinu odpovídá složitosti tohoto jevu a je zaměřena jak na obchodování s lidmi, tak na hospodářskou a finanční kriminalitu, korupci a praní špinavých peněz. Dotýká se také nové dimenze organizovaného zločinu, jako je počítačová trestná činnost nebo trestná činnost s dopady na životní prostředí.“ [7]

V současné době se v EU pohybuje okolo 4 000 skupin organizovaného zločinu s celkovým počtem členů asi 40 000. V Evropě působí kromě původních skupin také zločinecké gangy z Vietnamu, Číny, Kolumbie, Nigérie, severní Afriky, Ruska, Turecka, Albánie a Karibské oblasti.

Gangy využívají jantarové stezky, která propojuje Černé moře s Baltem, pro pašování a obchod s lidmi z Číny a Asie. Po pevninské cestě přes dnešní Istanbul do Říma přes Řecko a Balkán se v současné době přepravují zbraně a narkotika do Nizozemska, Německa a Británie. Po námořní trase jsou z Albánie do Itálie dopravováni bílí otroci, běženci, zbraně a narkotika. Marihuana do Evropy cestuje z Afriky přes Maroko do Španělska a poté dále na sever.[23]

Obrázek 2: Organizovaný zločin v EU

Zdroj: [23]

„Na mapě jsou vyznačeny hlavní trasy drog, zbraní, finanční kriminality a obchodu s lidmi směřující do Evropy. Volná obchodní zóna EU je cílem organizovaného zločinu z Ruska, Asie, Afriky a Severní a Jižní Ameriky.“ [23]

3.2.1 Itálie

Nejznámější skupiny OZ se nacházejí v jižní Evropě a mají italský původ. Mezi hlavní patří sicilská Cosa nostra, Camorra, Ndrangheta a Sacra corona unita. „Ačkoliv jsou

vzájemně nezávislé, sdílejí stejné pašerácké trasy a často spolupracují na určitých akcích, Sacra corona unita se základnou v Apulii pracuje společně s albánským organizovaným zločinem na přepravě nelegálních přistěhovalců a zbraní z Balkánu a Nigérie do Itálie. Cosa nostra spolupracuje s jihoamerickými drogovými kartely od sedmdesátých let a vytvořila spojení se skupinami organizovaného zločinu v Turecku, Rusku a Asii stejně jako se svým protějškem v USA. Operace skupin 'Ndranghety dosáhly až na takovou vzdálenost jako do Austrálie a na Floridu. Camorra si v Itálii k tradičnějším aktivitám, jako jsou vydírání, narkotika a prostituce, přibrála doslovný monopol na nelegální likvidaci toxických odpadů a nyní působí i ve Spojených státech. Všechny tyto skupiny investovaly do realit a kasin po celé Evropě.“ [23]

OZ v Itálii má roční příjmy 268 miliard korun (tedy 10,5 miliardy eur). Je to jen část toho, co předpovídaly předchozí odhady, které uváděly 10,9% hrubého domácího produktu. Příjmy mafie však tvoří asi 0,7% italského hrubého domácího produktu. Zločin se vyplácí čím dál méně, avšak mafie stále představuje velkou hrozbu.

Na severu Itálie je soustředěna asi pětina ekonomiky, proto zde mafie posiluje svoji aktivitu. Ve svůj prospěch využívá také ekonomického poklesu a nabízí firmám, které mají potíže získat půjčky od bank, lichvářské půjčky.[28]

3.2.2 Francie

Kategorie organizovaného zločinu působících ve Francii se nazývají Milieu. Význam slova Milieu znamená doslovně podsvětí, tato kategorie neobsahuje zločinecké organizace, které byly vytvořeny v jiné zemi. Působí pouze ve francouzských metropolitních oblastech. Soustředěny jsou většinou v Marseille, Paříži, Grenoble, a Lyonu.[26]

3.2.3 Německo

Německo se potýká s podobnými druhy organizované kriminality jako ČR. Nejčastěji se jedná o nelegální migraci, obchod s drogami a krádeže aut.

V souvislosti s obchodem s drogami roste pašování pervitinu z ČR. Němci tuto drogu nazývají krystal. V důsledku toho chce Bavorsko zpřísnit namátkové kontroly u hranic. Statistiky mnichovského ministerstva vnitra uvádí, že pašování pervitinu z ČR do Bavorska

stouplo mezi roky 2010 a 2011 o 109% na 11,7 kilogramu. Trend nadále pokračuje, to naznačuje i to, že bavorští policisté v prvních deseti měsících loňského roku zadrželi 11,9 kilogramu této drogy. V Bavorsku užívalo pervitin v roce 2011 283 lidí, v loňském roce se počet zvýšil na 352 lidí.[5]

3.3 Boj proti organizovanému zločinu

Tato úloha je svěřena vládě, zajišťuje se na několika úrovních veřejnými orgány. Aby prevence, odhalování a postihování OZ bylo úspěšné, je nutná spolupráce všech níže zmíněných orgánů. Tato spolupráce spočívá v bezproblémové komunikaci, sdílení a včasné výměně informací. Čtyři úrovně boje proti OZ [35]:

- a) Strategická úroveň – tuto úroveň zajišťuje Ministerstvo vnitra ve spolupráci s dalšími resorty. Od roku 1995 odbor bezpečnostní politiky vypracovává a předkládá vládě Koncepti boje proti organizovanému zločinu.
- b) Analytická úroveň – zajišťuje ji Policejní prezidium ČR ve spolupráci s dalšími útvary Policie České republiky a zpravodajskými službami. Organizační články služby kriminální policie a vyšetřování v rámci své působnosti sledují situaci, identifikují rizika, analyzují hrozby, soustřeďují a vyhodnocují informace důležité pro prevenci a boj s OZ. Pravidelně vydávají zprávy o stavu kriminality a jejího předpokládaného vývoje.
- c) Operativní úroveň – zajišťují specializované útvary Policie ČR a Celní správy ČR.
- d) Podpůrná úroveň – je úlohou všech ústředních správních úřadů a úřadů územních samosprávných celků, organizačních složek státu a státních příspěvkových organizací.

3.3.1 Zahraniční spolupráce

Velké množství zločineckých skupin spolupracuje se zahraničními partnery, staví svou činnost na hladkém přesunu zboží, financí, osob přes státní hranice. Od té doby, co ČR vstoupila do EU, a byly zrušeny pravidelné kontroly zboží na hranicích a kontroly osob v rámci schengenského prostoru, umožnilo zločineckým skupinám rychlejší přesun osob a zboží bez kontroly.

Mezinárodní spolupráce v boji proti organizovanému zločinu vychází z dokumentu odboru EU a mezinárodního práva Ministerstva vnitra Přehled mezinárodních smluv v gesci

Ministerstva vnitra, které budou sjednávány. Tento dokument je každý rok aktualizován. Zahraniční spolupráci kromě smluvních dokumentů umožňují i vnitrostátní předpisy (především zákon č. 273/2008 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů).[35]

3.4 Důsledky OZ

„Organizovaný zločin představuje mimořádné bezpečnostní riziko, které ohrožuje stabilitu světového hospodářského systému a v případě některých států i systém politický. Pro organizovaný zločin je typické soustavné páchaní koordinované závažné trestné činnosti zločineckými skupinami nebo organizacemi.“[8]

Působení OZ má pro společnost negativní důsledky, jedním z nich je to, že OZ jednou za čas demonstruje svůj způsob existence spojený s násilím. Ve veřejnosti se poté zvyšuje obecný pocit ohrožení. Zároveň s tímto pocitem ohrožení u občanů klesá důvěra vůči všem složkám, které mají této hrozbě bránit. Část obyvatel může být ohrožena i přímo. Jsou to zejména lidé, kteří stojí v politické, řídicí či rozhodovací funkci a lidé, kteří aktivně vystupují proti OZ. Mohou být ohroženi nejen oni, ale také rodinní příslušníci.[30]

Negativní dopady OZ se neustále zvyšují, stojí za tím postupující globalizace a stále větší rozvoj a uplatnění moderních informačních technologií. Jedná se zejména o praní špinavých peněz, korupci, obchod s lidmi, obchodování s drogami a pašování zbraní.

Mezinárodní organizace, kterými jsou Organizace spojených národů, Rada Evropy a také EU, podceňují několik opatření v boji proti OZ. V jednotlivých zemích EU také koordinují činnost národních iniciativ.[8]

Bezpečnostní informační služba se zabývá zejména nejzávažnějšími projevy OZ. Jedná se o aktivity subjektů, které s využitím nelegálních metod maximalizují své zisky a to způsobem, který ohrožuje bezpečnostní a ekonomické zájmy státu. Tato bezpečnostní informační služba zaznamenala v roce 2011 snahy o nelegitimní ovlivňování legislativního procesu na centrální úrovni. Negativní důsledky OZ se neustále stupňují: *„Ačkoliv tyto aktivity často vedly k poškození veřejných rozpočtů a majetku, jejich negativní dopad na zájmy státu významně přesahoval rovinu čistě ekonomickou. Docházelo k narušování legality výkonu státní moci a legitimacy rozhodování státních orgánů. Takové případy přispívaly k podryvání důvěry občanů a veřejné instituce, což v konečném důsledku ohrožuje samy demokratické základy právního státu.“[12]*

Subjekty OZ v ČR dle ovlivňování můžeme rozdělit do tří skupin [12]:

- 1) Do první roviny patří skupiny, které přímo ovlivňují rozhodování nejvyšších orgánů státní správy, samosprávy a legislativní proces způsobem, který může ovlivnit základní funkce státu.
- 2) Druhou skupinu tvoří struktury, které ovlivňují justiční orgány. Ohrožují řádný výkon spravedlnosti, protože je ovlivňují formou jejich korupce nebo diskreditace.
- 3) Do třetí skupiny můžeme zařadit subjekty, které soustavně vyvádějí prostředky z veřejných rozpočtů.

3.5 Budoucnost OZ

Jen těžko si lze představit, že by všechny organizace ukončily své aktivity. Proto lze i v budoucnu předpokládat, že OZ bude dost prosperovat a dynamicky se rozvíjet. Můžeme očekávat, že OZ bude více pronikat do ekonomických, společenských, politických a jiných struktur. V budoucnu si budou zločinecké organizace najímat větší počty profesionálních spolupracovníků, kteří budou disponovat vynikajícími dovednostmi a schopnostmi. Cílem bude organizaci získávat nové trhy, zvyšovat zisky a dobře zahlazovat stopy trestné činnosti.

Rozvoji OZ bude nahrávat i dynamicky rozvíjející oblast informačních technologií (internetové bankovníctví, internet, výměna informací v reálném čase) a modernizace postupů OZ. Podvody a praní špinavých peněz patří mezi zločiny, kde je nejvíce využíváno informačních technologií, hlavně počítačů.

„Lze předpokládat, že nadnárodní organizovaný zločin, resp. zločinecké sítě mohou v budoucnu ohrožovat i některé národní státy, výrazně ovlivňovat jejich hospodářskou i společenskou oblast, vnější suverenitu a celkovou bezpečnost. Stejně tak lze předpokládat možné spojení mezi organizovaným zločinem a mezinárodním terorismem.“ [30]

3.6 Extremismus v ČR

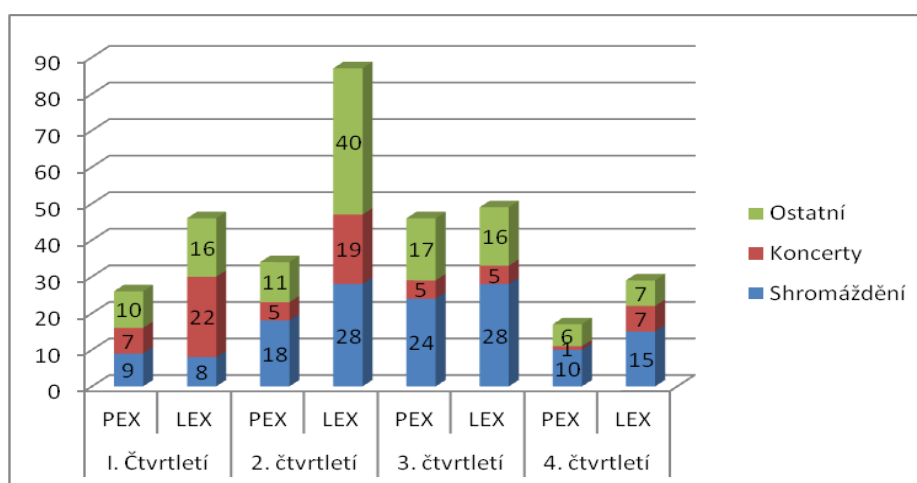
V roce 2011 narostly aktivity jak LEX tak PEX a to hlavně v počtu veřejně pořádaných akcí. Zaznamenáno bylo 334 akcí navštěvovaných či pořádaných extremistickými subjekty. Z tohoto počtu bylo pořádáno PEX celkem 123 akcí a LEX 211 akcí, v porovnání s rokem 2010 došlo k velkému nárůstu (80 akcí PEX a 120 akcí LEX).

3.6.1 PEX a LEX

Obě extremistické scény si oblíbily využívání internetového prostředí. Kromě webových prezentací a šíření myšlenek, zažívají rozvoj také diskusní fóra, sociální sítě, blogy či různé komunikátory. Jsou využívány zejména k distribuci nebo propagaci obrazových a zvukových materiálů.

„PEX scénu ovlivnily represe státních orgánů a osobní rozpory mezi vůdčími postavami z předchozích let. Proto nepředstavuje kompaktní celek s jediným cílem, ale spíše směsici myšlenkových proudů. Vztahy mezi jednotlivými skupinami byly často natolik komplikované, že předem vylučovaly hlubší spolupráci. Rovněž byla znatelná absence vůdčích, organizačně schopných osobností, které by se v rámci neonacistické scény těšily širokému uznání a byly by schopné využít stávajícího potenciálu a scénu jako celek opět zmobilizovat.“ [39]

Mezi hlavní reprezentanty PEX zůstala v roce 2011 DSSS a její mládežnická organizace Dělnická mládež. Organizace se snažily z řad veřejnosti získat nové příznivce, zejména v místech se zvýšeným sociálním napětím, kde bylo uspořádáno několik demonstrací a mítinků a prezentovala se jako jediná strana, která mluví otevřeně o problémech s nepřizpůsobivými. Voliče chtěla získat i vystoupením proti pochodu homosexuálů, konaným 13.8.2011 v Praze, a kritickým komentováním vývoje v EU.

Obrázek 3: Vývoj pořádaných akcí PEX a LEX v roce 2011

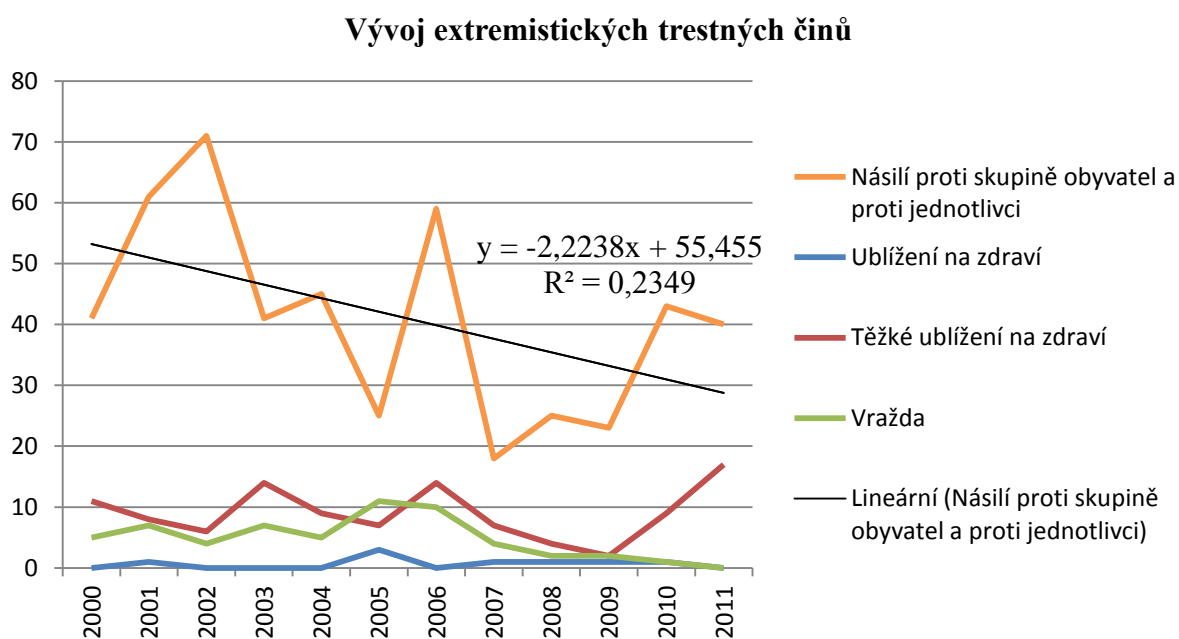
Zdroj: [14]

Hlavní příčinou, proč se zvyšují aktivity PEX i LEX, je celospolečenské téma současné ekonomické recese, krize veřejných rozpočtů či obava z důsledků jako v případě některých jihoevropských států.

3.6.2 Vývoj násilné trestné činnosti

Na následujícím grafu je uveden přehled extremistických trestných činů za posledních deset let. Útoky byly vedeny na národnost, národ, rasu či pro příslušnost k nim. Data jsou získána z Evidenčně statistického systému kriminality Policejního prezidia ČR.

Z grafu je patrné, že za posledních pět let roste počet trestné činnosti násilí proti skupině obyvatel a proti jednotlivci [1]

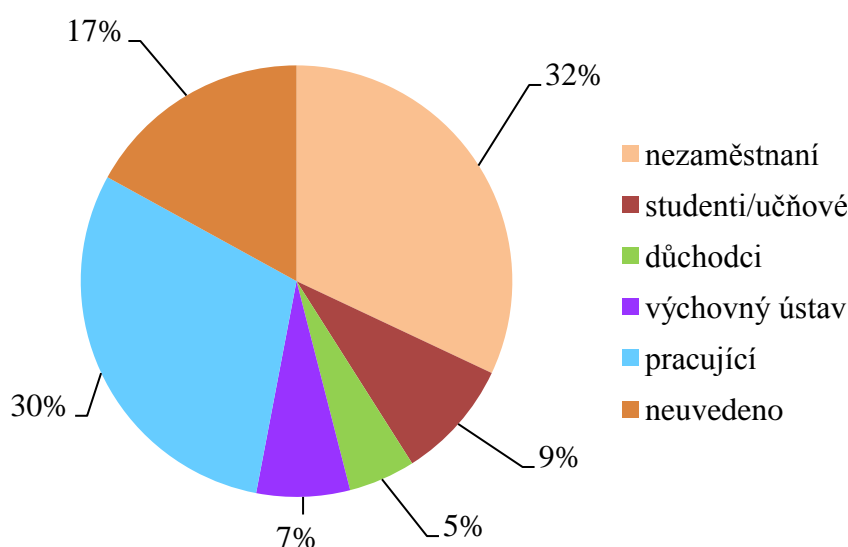
Obrázek 4: Graf znázorňující vývoj extremistických trestných činů

Zdroj: vlastní zpracování na základě [1]

3.6.3 Statut pachatele

30 % odsouzených pachatelů mělo stálé zaměstnání. A pokud sečteme nezaměstnané a osoby v důchodu, můžeme říci, že mezi odsouzenými pachateli převažují osoby, které nejsou zařazeny v pracovní sféře. Jedná se o celkem vysoké procento a to 37 %.

Studenti (střední odborné učiliště, střední, vyšší nebo vysoké školy) jsou zastoupeni pouze 9 %, ale dalo by se očekávat více, protože nejvíce pachatelů se nachází právě ve věkové skupině 18-21 let. Za povšimnutí stojí také údaj 7 % pachatelů, kteří byli buď vzhledem ke svému věku zařazeni do výchovného ústavu, nebo byli v přímém výkonu trestu odnětí svobody.

Obrázek 5: Statut pachatele

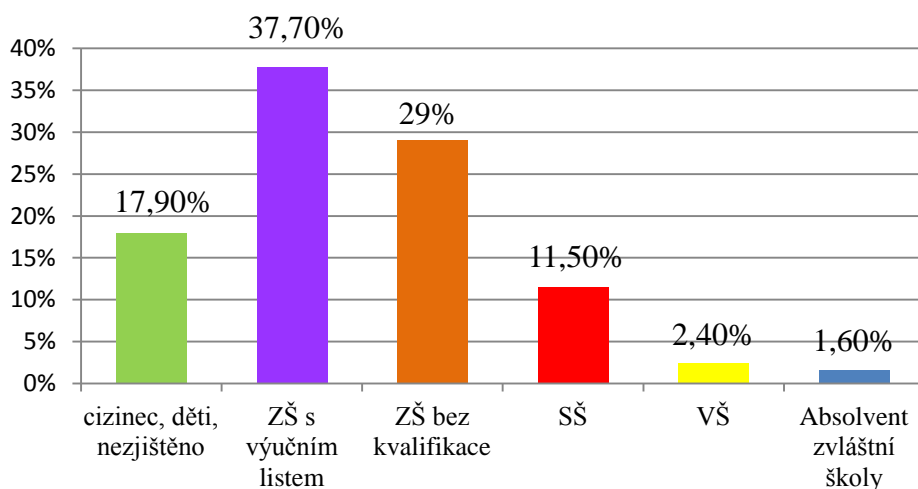
Zdroj: vlastní zpracování na základě [1]

3.6.4 Vzdělání pachatelů

Zpráva o extremismu a projevech rasismu a xenofobie na území ČR v roce 2011: „Skladba pachatelů trestné činnosti mající extremistický podtext se oproti minulým rokům významnějším způsobem nezměnila. I nadále mezi nimi převládají absolventi základních škol s výučním listem – 95 osob, tj. 37,7% (v roce 2010 34,2%; 79 osob), následování absolventy základních škol bez kvalifikace – 73 osob, tj. 29% (v roce 2010 29,4%; 68 osob). Pachatelů se středoškolským vzděláním bylo 11,5% (29 osob) a se vzděláním vysokoškolským pak 2,4% (6 osob). V roce 2010 bylo pachatelů majících vzdělání středoškolské 42, vysokoškolské pak 4. U 45 pachatelů, včetně dětí a cizinců, nebylo vzdělání zjištěno (17,9%).“ [37]

Vše výše zmíněné je přehledně zpracováno v následujícím grafu.

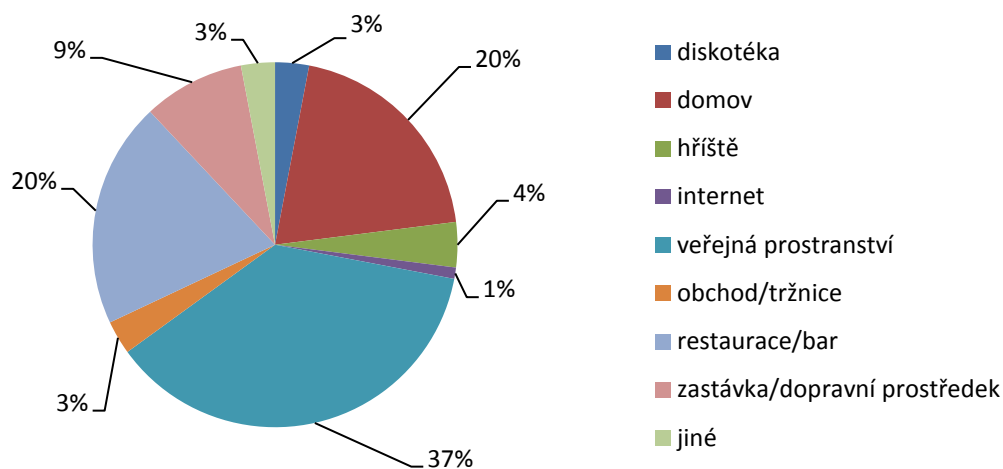
Obrázek 6: Vzdělání pachatelů

Zdroj: vlastní zpracování na základě [37]

3.6.5 Místo trestného činu

Nejčastěji se odehrává na veřejných prostranstvích (37%), kterými mohou být ulice, náměstí, silnice. Dalším významným místem jsou bary, herny, restaurace, diskotéky. Většinou se jedná o místa, kde je dobře a lehce dostupný a často konzumovaný alkohol.

Trestnou činnost pod vlivem alkoholu spáchalo 52% pachatelů. Alkohol odbourává vnitřní zábrany a slouží jako spouštěcí mechanismus.[1]

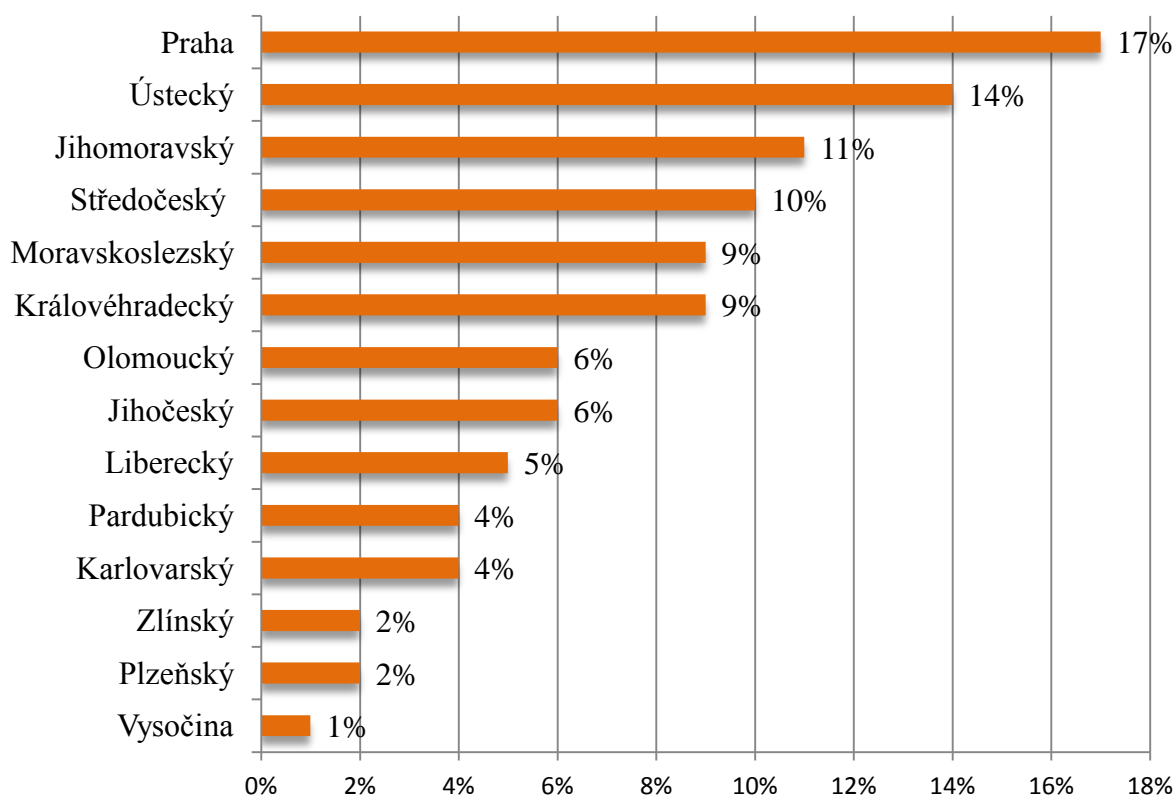
Obrázek 7: Místo násilného extremistického trestného činu

Zdroj: vlastní zpracování na základě [1]

„Neméně podstatným místem extremistické trestné činnosti je domov zasažených osob, vůči kterým bylo násilí použito. Jednalo se zejména o sousedské napadení, ve kterých hrály roli dlouhodobé konflikty, frustrace z neustálých střetů, které byly podpořeny tím, že oběť nebo pachatel byli jiného politického přesvědčení, národnosti, příslušnosti k etnické skupině, rase, vyznání nebo proto, že jsou bez vyznání.“ [1]

3.6.6 Pachatelé dle krajů

Za důležité také považují rozdělit pachatele dle krajů. Nejvíce trestných činů s extremistickým podtextem bylo spácháno na území hlavního města Prahy (17%), na druhém místě se umístil Ústecký kraj (14%).

Obrázek 8: Podíl pachatelů celkové extremistické trestné činnosti dle krajů v roce 2011

Zdroj: vlastní zpracování na základě [1]

Počet extremistických trestných činů je také závislý na ročním období. Nejvíce pachatelů bylo zaznamenáno v dubnu, květnu a říjnu. V prosinci počet trestných činů výrazně klesl a opětovný nárůst můžeme evidovat v novém roce v lednu. Vekou roli hraje také denní hodina,

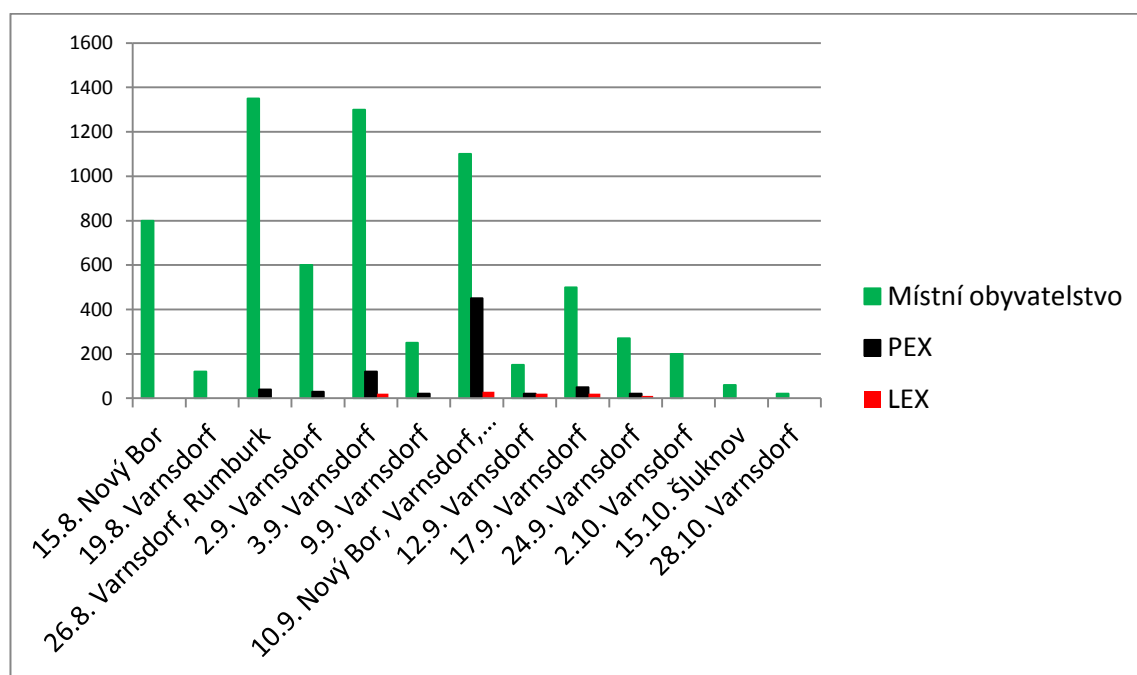
nejvíce trestných činů bylo spácháno kolem 18 hodiny (22 pachatelů), kolem půlnoci (19 pachatelů), kolem 23 hodiny (16 pachatelů) a kolem 20 hodiny (15 pachatelů).

3.7 Nepokoje ve Šluknovském výběžku

Nejvíce vyhrocená situace byla v období od srpna do října 2011. Nebyla přímo ovlivněna PEX, ti ji pouze využili ke svému zviditelnění. Iniciátory byli především místní obyvatelé, ti byli zároveň kromě dvou akcí organizátory.

Pravicoví extremisté organizovali pouze dvě akce v této lokalitě. Dne 3.9.2011 občanské sdružení Svobodná mládež svolalo do Varnsdorfu neohlášené „Shromáždění proti růstu kriminality Romů ve Šluknovském výběžku“. A dne 10.9.2011 uspořádala DSSS v Novém Boru, Varnsdorfu a Rumburku shromáždění, které na sebe navazovaly. Ačkoliv se místní obyvatelé zpočátku bránili příjezdu extremistů, nakonec se akcí také zúčastnili ve velkém počtu.

Největší hromadné akce a aktivity PEX se v roce 2011 konaly zejména v Novém Boru při mítinku DSSS. Šlo o účast 400 příznivců PEX z celé ČR a jejich následný přesun na Šluknovsko. Aktivity se také projeví v Liberci a v Jablonci nad Nisou, souvisely především s fotbalovými zápasy klubů FC Slovan Liberec a FK Jablonec.[39]

Obrázek 9: Vývoj účasti naproti-romských akcích ve Šluknovském výběžku v roce 2011

Zdroj: [14]

3.8 Extremismus v EU

3.8.1 Itálie

V roce 2011 situaci ovlivnila celková vnitropolitická situace a zhoršování politické a ekonomické situace v zemi.

Scéna PEX v roce 2011 zintenzivňovala aktivity v oblasti propagandy, které závisí na již zmíněné ekonomické a politické krizi. Krajní pravice v politice je značně neúspěšná, důvodem může být její roztržitost. Italský PEX navazuje na italský fašismus je pro ně tedy typický silný nacionalismus.

LEX se rozdělilo na dva hlavní proudy: anarchisticko-odbojářský a marxisticko-leninský. První směr je radikálnější, projevoval se hlavně v sociálně-ekonomické oblasti a můžeme v něm nalézt prvky antisemitismu. V případě druhého směru docházelo ke sblížení a propojování sympatizantů s odkazem neslavných Rudých Brigád.

3.8.2 Francie

PEX v posledních letech zaznamenala jistý obrat. Počet činu rasistického charakteru a antisemitského násilí podle statistik klesá. Naopak politická scéna získává vyšší popularitu. Mezi hlavní témata také patří přistěhovalectví a životní způsoby migrantů. Francouzská společnost se pomalu otevírá cizincům a přistěhovalcům.

Také LEX má ve Francii stálé zastoupení, avšak její projevy v roce 2011 nebyly tak radikální jako v okolních státech. Také byla zaznamenána vyšší aktivita náboženských sekt, protože se objevily zprávy o údajném konci světa v prosinci 2012.

3.8.3 Německo

Strukturu PEX tvoří nacionalisté, kteří svými spontánními násilnými akcemi a hudebními projevy podněcují rasové nepokoje a dávají najevo svou vůli očistit stát od cizinců. V Německu můžeme vysledovat kromě xenofobie a rasismu také antisemitismus a snahy o změnu hitlerovského nacismu.

LEX každoročně posiluje. Svými militantními akcemi představují pro německý stát obrovskou hrozbu.[39]

3.9 Boj proti extremismu

Pro rok 2012 byly v koncepci stanoveny tyto úkoly [39]:

- Komunikací proti demagogii (protiextremistická kampaň, internet bez nezávislé propagandy)
- Vědomosti proti totalitářům (vzdělávání dětí a učitelů)
- Jednotná protiextremistická platforma (prevence)
- Odbornost a imunita (organizační opatření v Policii ČR, vzdělávání policistů a justičních pracovníků)
- Efektivně a korektně proti násilí (bezpečnostní opatření při extremistických akcích)

3.10 Důsledky extremismu

Extremisté oslabují demokracii a mohou ji zničit. Jakmile se extremisté dostanou k moci, tak velmi rychle odstraní demokratické základy státu, které by mohly bránit v prosazování jejich programu. Mají odpor k současné politické situaci v ČR a chtějí jeho změnu.

Nerespektují koncept základních lidských práv, otevřeně odmítají určitá práva a svobody každého občana. Tyto projevy jsou závislé na dané extremistické skupině.

Pokud se extremisté dostanou k moci, tak rozpoutají teror, vlnu zastrašování, pronásledování a násilí.

Dochází k narušování veřejného pořádku, především při jejich shromážděních vůči menšinám nebo politickým subjektům stojících na opačném názorovém poli. Rozšiřují tím napětí ve společnosti, pokud se střetnou s protivníkem, většinou jde o násilné akce.

Členové některých extremistických skupin stojí za násilnými činy z nenávisti, v některých případech může jít i o vraždy. Násilí páchají pod záštitou jejich oslavované ideologie. Násilí roste od malých příznaků až k přímým útokům. Cílem je zlikvidování oběti.

Cíleně šíří strach mezi skupinami lidí, které nezapadají do jejich ideologie. Nebrání se ani fyzickým, ekonomickým nebo sociálním útokům.

Často urážejí oběti extremistické trestné činnosti a oběti totalitních režimů. Poté se snaží popírat, zpochybňovat a ospravedlnit jimi spáchané zločiny.

Své myšlenky a postoje zveřejňují s jasným zaměřením, jiné názory úmyslně opomíjejí a zesměšňují. Tímto způsobem si chtějí získat větší podporu a popularitu.

Boj proti extremistickým akcím je velmi nákladný, protože se musí zajistit zdraví občanů a bezpečnost majetku. Vynaložené prostředky by se mohly použít na skutečné a demokratické řešení problémů, které zneužívají ke své propagandě.

V poslední řadě extremistické organizace a jejich činnost kazí pověst České republiky v zahraničí.[13]

3.11 Spolupráce OZ a extremismu

U organizovaného zločinu je hlavní zisk členů. Jejich rizikem je, že je někdo napadne a zisk jim sníží. Spolupráce není prokázána, experti (kriminalisté) by na to museli přijít, případy by musely být stíhané a museli by být odsouzené osoby.

Na základě neformálních konzultací s odborníky, především tedy s kriminalisty, mohu konstatovat, že tato vazba není vyloučena, ale bude zjevně velmi slabá a evidentně není významná. Zjišťovala jsem informace, jaká existuje vazba mezi OZ a extremisty. Vazba existuje, ale není to uvedeno ani v literatuře, ani v policejních statistikách. Při zkoumání této vazby mezi OZ a extremisty musíme vycházet z toho jaká je motivace této spolupráce. Ze strany OZ může jejich motivace vycházet z toho, že výtržností a nepokoje, které vytváří extrémisté, mohou vytvořit příznivější prostředí pro trestnou činnost organizovaného zločinu. Např. během výtržností extrémistů je policie plně vytížená a jsou lepší podmínky pro loupeže či jinou trestnou činnost OZ. Z pohledu extremistů by ta motivace mohla být tím, že od členů OZ získají nějaký bonus a odvděčí se jim tím, že budou destabilizovat situaci.

Snažila jsem se kontaktovat odborníky, ale ne všichni se mi ozvali. Mareš k této spolupráci řekl: „*U etnického extremismu je např. silná vazba v EU mezi kurdským organizovaným zločinem a extremismem, do EU pronikají i vazby mezi latinskoamerickou ultralevicí a drogovými kartely, vazby jsou i mezi obchodem s drogami a částí islámského extremismu. U domácího extremismu se to netýká LEX, zajímavý je především pravicový, protože část lidí z PEX se postupně začala organizovat ve strukturách násilného OZ, u pravicového extremismu část lidí dělá v různých ochránkách spjatých s širším OZ, rozmáhá se i pouliční obchod s drogami u gangů, které se vymezují na základě bělošské identity. Část PEX páchá i násilnou trestnou činnost.*“¹

---

¹ Doc. JUDr. PhDr. Miroslav Mareš, Ph.D., brněnský politolog, který se zaměřuje na terorismus, pravicový i levicový extremismus, systémy politických stran v západoevropských zemích a fotbalové chuligánství.

Farková se ztotožňuje s názorem, že spolupráce OZ a extremismu je vyloučena, případně velmi slabá a dále uvedla: „*Pokud se bude na organizovaný zločin hledět z pohledu právního - tedy příprava, pokus či dokonání trestného činu jako organizované skupiny (i když to skutečně není organizovaný zločin), pak lze v rámci Evropské unie určité vazby najít. A to jak pravicového, tak levicového extremismu. Pravicový je směřován na Německo, Rakousko, Slovensko. Tam také členové pravicové scény vyjíždí. Účastní se pochodů, ale také získávají informace o práci tamních buněk, získávají návody, jak co udělat. Objektivní důkazy mohou být ve zprávách bezpečnostní informační služby nebo zprávách ministerstva vnitra. Subjektivní informace lze čerpat z webových portálů pravicových extremistů. Podobně je to s levicovým extremismem.*“²

---

² por. Mgr. Blanka Farková, komisař OVK KRP kraje Vysočina

Závěr

Ve své bakalářské práci jsem se snažila vysvětlit pojmy organizovaný zločin a extremismus, zabývala jsem se stručnou historií, projevy, skupinami a jejich činnostmi.

Organizovaný zločin je nebezpečným fenoménem současného světa a postihuje v menší či větší míře každý stát. Státy se mohou snažit pouze eliminovat činnosti zločineckých skupin, je ale nemožné je odstranit úplně. Po roce 1989 se Česká republika stala díky jejímu geografickému umístění velmi atraktivní, policie v té době neměla s organizovaným zločinem žádné zkušenosti a také se vyskytovaly velké díry v právním systému. OZ se na našem území zabývá několika druhy kriminality – hospodářskou kriminalitou, paděláním bankovek a cestovních dokladů, nelegální migrací, obchodem s lidmi, organizovanými kapesními krádežemi, poškozováním životního prostředí, autokriminalitou, korupcí, nelegálním obchodem s drogami, násilnou trestnou činností a určitě v mnoha dalších činnostech. Největší finanční prostředky plynou organizovanému zločinu z obchodu s drogami a z obchodu s lidmi.

Organizovaný zločin se bude i nadále rozvíjet, neboť disponuje obrovskými finančními prostředky a dokáže se rychle přizpůsobit novým podmínkám a novým trhům.

V levicové i v pravicové extremistické scéně dochází každým rokem k nárůstu pořádaných akcí a zvyšuje se i počet členů obou skupin. Získat nové členy se snaží nejen na pořádaných akcích skrz různé letáčky, ale také je více využíván internet, různá diskusní fóra a sociální sítě. Velké množství extremistických trestných činů je zaměřeno na násilí proti určité skupině obyvatel či proti jednotlivci. Mohou být vedeny proti národnosti, národu či rase. Tyto trestné činy mnohonásobně převyšují ostatní útoky, kterými jsou ublížení na zdraví, těžké ublížení na zdraví a vražda.

Nejčastějším místem, kde se trestné činy odehrávají, jsou veřejná prostranství (37%). Na druhém místě (20%) se umístily bary, diskotéky, herny a restaurace. Činy jsou páčány především s postupující noční hodinou a s přibývajícím množstvím zkonsumovaného alkoholu. Trestnou činnost pod vlivem alkoholu spáchalo 52% pachatelů. S 20% se také umístil domov.

Cílem práce bylo popsat důsledky spolupráce některých typů organizované kriminality a extremistických hnutí. Cíl práce je splněn částečně, protože není dokázaná spolupráce OZ a extremismu. Aby tato spolupráce existovala, musely by být kriminalisty odhaleny případy, být stíhány a pachatelé trestných činů by museli být odsouzeni. V malé míře tato spolupráce

jistě existuje, ale není tak významná. V práci jsou popsány zvláště důsledky OZ a extremismu. Důsledky obou těchto hrozeb by se neměly brát na lehkou váhu. Představují nemalé bezpečnostní riziko, které ohrožuje stabilitu světového hospodářského systému. Tyto negativní důsledky ohrožují celou společnost, lidé ztrácejí důvěru v orgány, které mají proti těmto hrozbám bojovat.

Použitá literatura

- [1] Analýza dostupných soudních rozsudků pachatelů extremistické, rasově motivované a xenofobní násilné trestné činnosti. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 2012.
- [2] Anarchismus. Wikipedie [online]. [cit. 2013-03-07]. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Anarchismus>
- [3] Antisemitismus. Wikipedie [online]. [cit. 2013-03-08]. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Antisemitismus>
- [4] Archiv tiskových zpráv 2013: Mezinárodní policejní zátah měl své kořeny i v ČR. *Policie České republiky* [online]. [cit. 2013-03-30]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/mezinarodni-policejni-zatah-mel-sve-koreny-i-v-cr.aspx>
- [5] Bavoři kvůli pašování pervitinu z ČR zpřísní kontroly u hranic. *České noviny* [online]. [cit. 2013-04-05]. Dostupné z: <http://www.ceskenoviny.cz/zpravy/bavori-kvuli-pasovani-pervitinu-z-cr-zprisni-kontroly-u-hranic/869046>
- [6] Boj proti korupci: Organizace a instituce. Ministerstvo vnitra ČR [online]. [cit. 2012-11-13]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/organizace-a-instituce.aspx?q=Y2hudW09Mg%3D%3D>
- [7] Boj proti organizovanému zločinu. Europa: Přehledy právních předpisů EU [online]. [cit. 2013-04-04]. Dostupné z: http://europa.eu/legislation_summaries/justice_freedom_security/fight_against_organised_crime/index_cs.htm
- [8] Boj proti organizovanému zločinu a terorismu. EU2009.CZ [online]. [cit. 2013-04-01]. Dostupné z: <http://www.eu2009.cz/cz/eu-policies/justice-and-home-affairs/fight-against-organised-crime-and-terrorism/boj-proti-organizovanemu-zlocinu-a-terorismu-649/>
- [9] CEJP, Martin. Organizovaný zločin v České republice III. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2004. ISBN 80-7338-027-7.
- [10] CEJP, Martin. Vývoj organizovaného zločinu na území České republiky. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2010. ISBN 978-80-7338-105-9.
- [11] DANICS, Štefan. Extremismus. Praha: TRITON, s. r. o., 2003. ISBN 80-7254-454-3.

- [12] Exilové noviny [online]. [cit. 2013-04-04]. Dostupné z: <http://www.exilovenoviny.cz/articles/2013/02/27/proc-vlada-financuje-bis-aby-vedeli-co-vsechno-na-ne-vime>
- [13] Extremismus. Ministerstvo vnitra ČR [online]. [cit. 2013-04-07]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/v-cem-spociva-hrozba-extremismu.aspx>
- [14] Extremismus z pohledu Policie ČR. Kraj Vysočina [online]. [cit. 2013-04-03]. Dostupné z: https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=4&ved=0CD8QFjAD&url=http%3A%2F%2Fwww.kr-vysocina.cz%2FVismoOnline_ActionScripts%2FFile.ashx%3Fid_org%3D450008%26id_dokumenty%3D4042976&ei=rfpbUYbwI4GUtAaD2oDADg&usg=AFQjCNELzfLmK58yD1hOXL9aeGZ3WFYt6A&bvm=bv.44697112,d.Yms
- [15] Extrémizmus. Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky [online]. [cit. 2013-03-04]. Dostupné z: <http://www.minv.sk/?extremizmus>
- [16] CHARVÁT, Jan. Současný politický extremismus a radikalismus. Praha: Portál, s. r. o., 2007. ISBN 978-80-7367-098-6.
- [17] CHMELÍK, Jan. Zločin bez hranic: Vyšetřování terorismu a organizovaného zločinu. Praha: Linde, 2004. ISBN 80-7201-480-3.
- [18] CHMELÍK, Jan. Extremismus a jeho právní a sociologické aspekty. Praha: Linde, 2001. ISBN 80-7201-265-7.
- [19] CHMELÍK, Jan. Extremismus: Určeno pro služební potřebu. Praha: MV ČR, sekce personální práce a vzdělávání, Úřad vyšetřování pro ČR, 1997.
- [20] CHMELÍK, Jan. Symbolika extremistických hnutí. Praha: Armex Praha, 2000. ISBN 80-86244-14-8.
- [21] Korupce. Wikipedie [online]. [cit. 2013-04-07]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Korupce#D.C5.AFsledky_korupce
- [22] Korupce, prostituce a drogy aneb organizovaný zločin v Česku. *Lemur: Studentský portál Masarykovy univerzity* [online]. [cit. 2013-03-30]. Dostupné z: <http://lemur.mu/nazory/85-publicistika/1233-korupce-prostituce-a-drogy>

- [23] LUNDE, Paul. Organizovaný zločin: Zsvěcený průvodce nejúspěšnějším odvětvím světa. Praha: Mladá fronta a. s., 2009. ISBN 978-80-204-1997-2.
- [24] MAREŠ, Miroslav. Extremismus: Symboly používané extremisty na území ČR v současnosti. Praha: Ministerstvo vnitra, 2006.
- [25] MAREŠOVÁ, Alena. Kriminologické a právní aspekty extremismu. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 1999. ISBN 80-86008-59-2.
- [26] Milieu (organized crime in France). Wikipedia [online]. [cit. 2013-04-04]. Dostupné z: [http://en.wikipedia.org/wiki/Milieu_\(organized_crime_in_France\)](http://en.wikipedia.org/wiki/Milieu_(organized_crime_in_France))
- [27] NOŽINA, Miroslav. Mezinárodní organizovaný zločin v České republice. Praha: THEMIS, 2003. ISBN 80-7312-018-6.
- [28] Organizovaný zločin v Itálii vynáší méně. „Jen“ 268 miliard. IDNES.cz: Zprávy [online]. 2013 [cit. 2013-04-04]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/organizovany-zlocin-v-italii-vynasi-mene-f1o-/zahranicni.aspx?c=A130117_065604_zahranicni_js
- [29] Racionální protidrogová politika. Langer.cz [online]. [cit. 2013-04-07]. Dostupné z: <http://www.langer.cz/data/texty/drogy.pdf>
- [30] SMOLÍK, Josef, Tomáš ŠMÍD, Vladimír VAĐURA, Martin HRABÁLEK, Martin LARYŠ, Jan LASÁK, Pavla LOKAJOVÁ, Ivana OKLEŠŤKOVÁ a Veronika RANOSTAJOVÁ. Organizovaný zločin a jeho ohniska v současném světě. Brno: Mezinárodní politologický ústav Masarykovy univerzity, 2007. ISBN 978-80-210-4438-8.
- [31] Současný stav hospodářské kriminality v České republice. PWC [online]. 2013 [cit. 2013-02-09]. Dostupné z: <http://www.pwc.com/cz/cs/hospodarska-kriminalita/soucasny-stav-hospodarske-kriminality-cr.jhtml>
- [32] ŠMÍD, Tomáš a Petr KUPKA. *Český organizovaný zločin: Od vyděračů ke korupčním sítím*. Brno: Mezinárodní politologický ústav Masarykovy univerzity, 2011. ISBN 978-80-210-5618-3.
- [33] Trestný čin: Neoprávněné opatření, padělání a pozměnění platebního prostředku - § 234 trestního zákoníku, hlava VI. (trestné činy hospodářské). Bezplatná právní poradna [online]. 2010 [cit. 2013-02-09]. Dostupné z: <http://www.bezplatnapravni poradna.cz/online-zdarma/ruzne/skutkove-podstaty->

trestnych-cinu/3295-trestny-cin-neopravnene-opatreni-padelani-a-pozmeneni-platebniho-prostredku-234-trestniho-zakoniku-hlava-vi-trestne-ciny-hospodarske.html

- [34] Vaňhová: Skutečné příčiny nárůstu extrémismu. *Parlamentní listy.cz* [online]. 2012 [cit. 2013-03-04]. Dostupné z: <http://www.parlamentnilisty.cz/arena/politici-volicum/Vanhova-Skutečne-priciny-narustu-extremismu-232378>
- [35] VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY. Koncepce boje proti organizovanému zločinu na období let 2011-2014.
- [36] Vymezení pojmu nacionalismus. Svět podle demokracie [online]. [cit. 2013-03-08]. Dostupné z: http://www.svetpodledemokracie.cz/ukazkova_lekce.html
- [37] Výroční zprávy o extremismu a strategie boje proti extremismu. Ministerstvo vnitra ČR [online]. [cit. 2013-04-03]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/extremismus-vyrocní-zpravy-o-extremismu-a-strategie-boje-proti-extremismu.aspx>
- [38] Závislost na politickém a náboženském extremismu. Ostrov radosti [online]. [cit. 2013-03-04]. Dostupné z: <http://www.ostrovzl.cz/prevence/extremismus/>
- [39] Zpráva o extremismu a projevech rasismu a xenofobie na území České republiky v roce 2011, vyhodnocení plnění koncepce boje proti extremismu pro rok 2011 a koncepce boje proti extremismu pro rok 2012. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 2012.